

PRVO IZVESTJE

C. KR. SLOVENSKE DRŽAVNE GIMNAZIJE
V GORICI

V ŠOLSLEM LETU 1913./14.

Izdal vladni svetnik DR. JANKO BEZJAK.

VSEBINA:

1. K ustanovitvi slovenske gimnazije v Gorici. Spisal prof. Andr. Ipavec.
2. Šolska poročila. Sestavil Interimistični voditelj.

GORICA 1914.
Založilo vodstvo.
Tiskala Narodna Tiskarna.

PRVO IZVESTJE

C. KR. SLOVENSKE DRŽAVNE GIMNAZIJE

V GORICI

V ŠOLSLEM LETU 1913./14.

Izdal vladni svetnik DR. JANKO BEZJAK.

VSEBINA:

1. K ustanovitvi slovenske gimnazije v Gorici. Spisal prof. Andr. Ipavec.
2. Šolska poročila. Sestavil Interimistični voditelj.

GORICA 1914.

Založilo vodstvo.

Tiskala Narodna Tiskarna.

K ustanovitvi slovenske gimnazije v Gorici.

Z Najvišjo odločbo Njegovega c. kr. Apostolskega Veličanstva z dne 3. avgusta 1913 (gl. razpis c. kr. ministrstva za bogočastje in uk z dne 12. VIII. 1910, št. 37287) je bila ustanovljena c. kr. državna gimnazija s slovenskim učnim jezikom v Gorici. S tem se je uresničila stara in vroča želja vsega slovenskega prebivalstva na Goriškem, ki je, odkar se narodno zaveda, pri vsaki priliki prosilo državno upravo, da se v Gorici obstoječa gimnazija z nemškim učnim jezikom tako preosnuje, da bo bolje služila kulturnim potrebam in materialnim koristim naše dežele. Opirala se je ta zahteva na pedagogične razloge; kajti od Komenskega sem so vsi pedagogi mnenja, da se more mladina uspešno poučevati edino na podlagi materinega jezika, opirala se je tudi na ekonomične razloge, ker je nepoznanje učnega jezika podaljšavalo študije ter zvečavalo z njimi združene stroške, kakor tudi na narodno-politične, ker brez lastnega šolstva se ne more noben narod kulturno razvijati.

Na stari gimnaziji, ustanovljeni l. 1615. od reda družbe Jezusove, je bil učni jezik latinski, cesar Jožef II. je uvedel na mesto latinščine nemščino, a l. 1805. je dobila latinščina zopet svoje stare pravice. Francozi so vpeljali l. 1810. na liceju in gimnaziji, ki so ju naslednjega leta združili v cesarski licej, italijanski učni jezik. Italijanščina se je pozneje spet umaknila nemščini. Pretežna večina učencev je bila od nekdaj slovenske narodnosti, kar odgovarja etnografskim odnošajem goriške dežele. Tudi med profesorji so bili Slovenci vedno zastopani, celo med ustanovitelji goriške gimnazije je bil odličen Slovenec,

1847

učeni jezuit Martin Bavčer, ki je prvi spisal dokaj dobro zgodovino goriške dežele. Toda slovenska zavest tedaj še ni bila vzbujena, slovenščine ni nihče gojil in negoval, tuji učni jezik se ni občutil pri pouku kot ovira, ni se smatral za nositelja narodne kulture, temveč le za potrebno občevalno sredstvo. Ko je pa narodnostna ideja začela prešinjati avstrijske narode, so se vzdramili tudi Slovenci, začeli so gojiti svoj jezik ter terjati zanj pravice v javnem življenju in v šoli. In njih zahteve niso ostale popolnoma neuslišane. Že l. 1847. so prinesle „Novice“ sledečo veselo vest iz Gorice: „Učiliše za slovenski jezik v Gorici je od našega presvetlīga cesarja dovoljeno“. Vlada je namreč takrat odredila, da se imata poučevati na modroslovnem učilišču v Gorici, ki je odgovarjalo sedmemu in osmemu razredu sedanjih gimnazij, tudi italijanščina in slovenščina. S tem je bil postavljen temelj javnemu pouku slovenščine v Gorici. Ko so se l. 1849. avstrijske gimnazije preustrojile, je dobila v novem učnem načrtu goriške gimnazije tudi slovenščina svoje mesto. Prvi jo je poučeval prof. Jožef Premrou, pisatelj znanih Razgovorov italijansko-nemško-slovenskih in poznejši gimnazijski vodja v Zagrebu in v Celju. Prvo leto je obiskovalo slovenščino 107 dijakov v dveh kurzih, med tem ko jih je bilo v italijanskih kurzih le 57. Kot učne knjige so služile sprva Potočnikova nemško pisana slovenska slovnica, Macunovo Cvetje jugoslavjansko, Berilo o svetkih in nedeljah za odrašeno mladost itd. Bilo bi preobširno, na tem mestu opisovati nadaljnji razvoj slovenskega pouka na gimnaziji in navajati naredbe šolskih oblasti glede tega pouka. Njegova organizacija se je često predrugačila.

289

Leta 1848. je visoko vzplapolal ogenj narodnega navdušenja. V Gorici se je bilo osnovalo Slavjansko društvo, čul se je že klic po slovenski gimnaziji in, kar je umevno, tudi po italijanski. Nemški učni jezik na gimnaziji je postal „Gegenstand selbst leidenschaftlicher Klage“, kakor pravi tedanji gimnazijski vodja, ki ga brani v letnem izveščju za šolsko leto 1849/50., to je za prvo leto, v katerem se je poučevalo po novem načrtu, le kot „nothgebotene Unterrichtssprache“. Na onem mestu pravi dalje: „So lange noch Schwierigkeiten besonderer Art verwehren, das Gymnasium wirklich in zwei aufzulösen und den nach zehnjährigem Durchschnitt um 20 %

überwiegenden Slaven die gleich gerechte Begünstigung des Unterrichtes in ihrer Sprache zuzugestehen, bleibt es auch unmöglich, die bisher benützte Vermittlungssprache aufzugeben.“ Pod težkočami posebne vrste je bilo umeti pomanjkanje slovenskih učnih knjig in učnih moči. Iz tega je razvidno, da so se že takrat pečali z načrtom, vpeljati na gimnaziji oba deželna jezika kot učna jezika in da se je smatrala nemščina le za posredovalni jezik. Mimogrede bodi omenjeno, da so v imenovanem izvestju nekatera slovenska imena, ki so bila še prejšnje leto pisana v italijanskem pravopisu, tedaj prvič pisana v gajici. — Toda čeravno de iure slovenščina ni bila učni jezik, se je de facto vendar rabila pri pouku, zlasti v nižjih razredih, v katerih so deželnih jezikov večši profesorji podajali tvarino tudi v materinščini, da so jih učenci bolje razumeli. Šolske oblasti pa so to grajale in so rekle, da se ovira napredovanje v pouku, ako se ista tvarina v dveh ali celo v treh jezikih ponavlja. V šolskem izvestju za l. 1852. pravi gimnazijsko vodstvo: „Die das Verständnis vermittelnde Übertragung in eine zweite Sprache hält schon sehr auf, um so mehr, wenn dieselbe, wie hier, zweimal gemacht werden muß, einmal für die Schüler der italienischen und das zweitemal für die der slovenischen Zunge“. Temu so mislili priti v okom s tem, da bi poglobili znanje nemščine. Zafo so odpravili v naslednjem šolskem letu pouk slovenščine in italijanščine v prvih dveh razredih in so pridali dotične tri ure nemščini. Deželna jezika sta se poučevala od tretjega razreda dalje. Kljub temu so v poznejših letih slovenski profesorji, kakor Šolar, Marušič, Jesenko, Pajk, Pleteršnik, Ivančič, Kragelj in drugi pri učiteljskih konferencah vedno zahtevali, da naj se vsaj jezikovni pouk opira na materinščino in da naj poučujejo v prvih razredih samo taki učitelji, ki razumejo deželna jezika. — Popolnoma naravno in umevno je, da se je jezik večine prebivalstva v deželi uveljavljal na zavodu, čeravno ni bil učni jezik. Uveljavljal se je pri šolskih slavnostih in pri javnih nastopih gimnazijske mladine. Prvikrat se je javno govorilo in pelo slovenski pri slavnosti, katero je obhajala gimnazijska mladina o priliki rojstva presvetle cesaričine Sofije dne 9. marca 1854. Slovensko petje se je bilo potem udomačilo v cerkvi in šoli, kamor ga je bil vpeljal gimnazijski pevovodja Anton Hribar. Ko je pa nastala

leta 1889. izpremema v gimnazijskem vodstvu, se je slovensko in italijansko petje v cerkvi in šoli odpravilo.

Slovensčina se je na gimnaziji tudi v toliko vpoštevala, da so bila naznanila o vpisovanju dijakov in o pričetku šolskega leta od leta 1876. dalje skozi en decenij objavljena tudi v deželnih jezikih in da so prinašala izvestja slovensko pisane razprave. Morda ne bo nezanimivo, objaviti naslove slovenskih spisov v izvestjih stare gimnazije. Naj slede po vrsti: L. 1862. A. Marušič, Prokletstvo ali Blagoslov ali Mavra nad jeziki. — L. 1863. J. Pajk, O slovenskih narodnih pesmih. — L. 1874. A. Šantel, Poskus razkladbe nekaterih pomenljivih prikazni spanja in sanj. — L. 1876. M. Vodušek, O določevanju časa, poldnevnik, (meridijana) in zemljepisne širjave po solčnih opazovanjih. — L. 1877. M. Vodušek, Popravki in dostavki k latinskemu spisu. — L. 1878. S. Rutar, Začetek svetovne oblasti akvilejskih patrijarhov in pokneženje goriških grofov. — L. 1909. in 1910. Dr. K. Capuder, O luteranstvu na Goriškem. — L. 1913. Dr. K. Ozvald, Malce navodila za poučevanje po moji Psihologiji. Slovenskega jezika pa so se dotikali sledeči nemško pisani spisi: L. 1858. J. Šolar, Die Tempora und Modi im Slovenischen, I. 1903. F. Žnideršič, Zur Pflege der slovenischen Schriftsprache an österreichischen Gymnasien, I. 1904. Dr. K. Ozvald, Zur Phonetik des Dialektes von Polstrau.

Iz vsega navedenega je razvidno, da se je skušal slovenski jezik na zavodu uveljaviti na razne strani. Dokler se niso bila narodnostna nasprotstva v Avstriji potrila, je to šlo. Takrat se ni govorilo o narodni posesti; nemški učni jezik na gimnaziji je v vlogi nekakega državnega jezika služil kot posredovalni jezik obema narodnostima v deželi. Časi pa so se bili izpremenili in z njimi tudi nazori o stališču te srednje šole. Ti izpremenjeni nazori so vedli često do konfliktov med javnostjo in posameznimi člani profesorskega zbora. Taki konflikti so se potem obravnavali v časopisju in v javnih zastopih, ugledu zavoda in šolski disciplini gotovo ne v korist. In tudi to je povzročilo, da je prihajala stara zahteva po preustrojitvi goriške gimnazije vedno znova na dnevni red.

Ta zahteva sploh ni bila prišla s površja, odkar je začela narodna misel trkati na trojna vrata stare Werdenbergove palače v šolski ulici in prositi za vstop. Ponavljala se je pri raz-

nih prilikah in v raznih oblikah. Obravnavala in zastopala se je na taborih in shodih, publicistično in v peticijah na državnem zboru in na naučno ministrstvo, v občinskih zastopih, v deželnem in državnem zboru, v deželnem šolskem svetu in celo v učiteljskem zboru. Na tem mestu se ne morejo omenjati vsi koraki, ki so se v tem pogledu storili. Goriški deželni zbor in deželni odbor sta se že od početka svojega obstoja krepko za to potegovala, da se goriško šolstvo postavi na narodno podlago. Takšen predlog je stavil n. pr. l. 1866. italijanski poslanec Dottori. V seji deželnega zbora dne 1. oktobra l. 1868. je stavil dr. Tonkli interpelacijo radi enakopravnosti slovenskega jezika, v kateri je vprašal med drugim: Misli li visoka vlada pouk v srednjih šolah tako uravnati, da se bodo slovenski učenci na spodnji gimnaziji in spodnji realki slovensko poučevali? To interpelacijo je naslednje leto ponovil. Šlo je tedaj pred vsem za slovenski učni jezik na spodnji gimnaziji. Na spodnji gimnaziji naj bi se ustanovile slovenske in italijanske paralelke, višji razredi pa naj bi bili skupni, v teh naj bi nemščina ostala učni jezik. S tako rešitvijo goriškega gimnazijskega problema bi se bili vsi zadovoljili. Ker se pa ni rešil, se je dalje o njem razpravljalo. Na taboru pri Šempasu je govoril o tem vprašanju Ivan Nabergoj, na taboru v Brdih n. pr. dr. Lavrič. In v deželnem zboru je zahteval l. 1870. dr. Lavrič, da naj se precej začnejo vsi predmeti v srednjih šolah v Gorici po slovensko predavati. Novo živahno gibanje za slovensko šolstvo je nastalo spet v začetku devetdesetih let, ko se je nastanil v Gorici dr. Anton Gregorčič. L. 1882. so poslale skoro vse slovenske občine na Goriškem na državni zbor peticijo, naj se vpelje v srednje šole v Gorici in v izobraževališče za učitelje slovenski kot učni jezik. Ta stereotipna zahteva se je ponovila tudi v zakonodajnih zastopih, in šolski odsek državnega zbora — poročevalec je bil češki vseučiliški profesor Kvičala — je sprejel sledečo resolucijo: Glede srednjih šol na Goriškem se priporoča od tamošnjega deželnega zbora in odbora zaželjena naprava. — L. 1883. pa je politično društvo „Sloga“ sklenilo na svojem občnem zboru dne 11. januarija peticijo do naučnega ministrstva in do poslanske zbornice za vpeljavo slovenskega kot učnega jezika v srednje in državne ljudske šole v Gorici. V tej peticiji se pravi tudi: Dosedanji

razlogi, da slovenski jezik ni sposoben za pouk na srednjih šolah, da nimamo slovenskih šolskih knjig in učiteljev, ne morejo obveljati. Slovenskih učiteljev za vse predmete imamo še odveč, ker veliko njih poučuje na nemških srednjih šolah, veliko njih pa nima še službe. Knjig je tudi v vseh predmetih pripravljenih, ni treba, ko proglasiti slovenski jezik kot učni jezik na srednjih šolah, in tiskale se bodo vse potrebne knjige, kar se do zdaj ni moglo zgoditi, ker bi jih nihče ne kupoval. Zato se zahteva: vpeljati na c. kr. gimnaziji v Gorici vstrične razrede s slovenskim (oziroma italijanskim) učnim jezikom v vseh predmetih in ohraniti v vseh razredih nemški jezik kot obligaten predmet. Peticija ni imela zaželenega uspeha. L. 1887. so dr. Tonkli in tovariši spet stavili v državnem zboru predlog, naj se osnujejo na goriški gimnaziji slovenske paralelke. In zanimivo je tudi, da je bila pozneje sprejeta v pro-računskem odseku državnega zbora tozadevna resolucija poslanca dr. Gregorčiča po priporočilu tedanjega poslanca in poročevalca o srednjem šolstvu grofa Stürgkha, poznejšega ministra za bogočastje in uk, sedanjega ministrskega predsednika.

To naj zadošča v dokaz, da se je prejšnja generacija z veliko vnemo in ljubeznijo zavzemala za ustanovitev slovenske gimnazije v Gorici. Vse peticije, resolucije in interpelacije se tukaj ne morejo omenjati. Vse so bile brezuspešne. Vzroki temu so bili različni. Učna uprava je vedno kazala na pomanjkanje učnih knjig in na pomanjkanje učnih moči. Glavni vzrok pa je bil ta, da se italijanski sodeželani niso potegovali z isto gorečnostjo za ustanovitev svoje gimnazije kakor Slovenci. Mlajši rod pa je prišel do spoznanja, da je taka pasivnost zelo neplodovita in da ne vede nikamor. Zato je začel odločno zahtevati italijansko gimnazijo, a ne od države kakor Slovenci, temveč od avtonomnih činiteljev. Goriška občina naj bi s pomočjo furlanskih ustanovila in vdrževala v Gorici italijansko realno gimnazijo. S tem je bil dan migljaj, da morajo Slovenci vzporedno s to akcijo začeti svojo akcijo za slovensko gimnazijo.

Tedaj je sklical predsednik društva „Šolski dom“, deželni in državni poslanec dr. Anton Gregorčič, posvetovanje o morebitni ustanovitvi slovenske zasebne gimnazije v Gorici. Povabljeni so bili k temu posvetovanju dne 10. aprila 1910. sodni svetnik državni in deželni poslanec Jožef Fon, deželni poslanec

10. IV. 1910

in odbornik Ivan Berbuč, vladni svetnik Fran Leban, ravnatelj ženskega učiteljišča šolski svetnik Štefan Križnič, šolska svetnika dr. Kos in dr. Zorn, ravnatelj deškega semenišča prof. dr. phil. et theol. Josip Srebrnič, odvetnik dr. Fran Pavletič ter profesorji Josip Ivančič, Martin Mastnak in Andrej Ipavec. Sklicatelj dr. Gregorčič je pojasnil namen tega sestanka in je izvajal približno tako-le: Goriški Slovenci se borijo, odkar imamo v Avstriji ustavno življenje, za slovenske srednje šole v Gorici, toda do zdaj brezuspešno. V prejšnji dobi so skupno z njimi tudi Italijani zahtevali, da se ustanove na goriški gimnaziji in realki slovenske oziroma italijanske paralelke, in deželni zbor goriški je že sprejel soglasno tozadevne predloge. V novejšem času pa so nastopili drugo pot, lotili so se samopomoči in so sklenili, da ustanove s pomočjo goriškega mesta in furlanskih občin zasebno realno gimnazijo. Računajo seveda s tem, da bo zavod v nekaterih letih podržavljen. Ta korak na italijanski strani je za Slovence migljaj, kaj jim je storiti. Vpraša pa se, ali se da izvršiti misel, da bi tudi Slovenci ustanovili svojo zasebno srednjo šolo v Gorici. Za to je treba učnih moči, primernih prostorov in denarja. Aktivnih in upokojenih profesorjev, ki bi lahko poučevali na novem zavodu, je v Gorici precejšnje število, prostore bi dalo društvo „Šolski dom“ in denarja bi se tudi nekaj dobilo. Otvoritev novega zavoda bi bila torej seveda z žrtvami — mogoča. Vsi navzoči so z velikim veseljem pozdravili misel, da se ustanovi v Gorici slovenska srednja šola. Prof. Ipavec je izjavil, da so on in drugi kolegi pripravljeni, brezplačno poučevati na novem zavodu. Nato se izvoli kuratorij, kateremu se naloži, da ukrene vse potrebno, da se že s prihodnjim šolskim letom otvori prvi razred novega zavoda. Sestavljen je bil kuratorij tako-le: Predsednik prof. Ivan Berbuč, podpredsednik šolski svetnik dr. Fr. Kos, blagajnik vladni svetnik Fr. Leban, I. tajnik prof. Andrej Ipavec, II. tajnik prof. Martin Mastnak, ostali člani so bili svetnik Fon, dr. A. Gregorčič, dr. Fr. Pavletič, dr. H. Zorn, prof. J. Zupančič (na njegovo mesto je stopil pozneje prof. I. Košnik) in dr. Fr. Žigon. — Prof. Ivančič naglašja, da kljub akciji za zasebno gimnazijo se ne sme iz vidika pustiti vprašanje o paralelkah na državni gimnaziji in državni realki. Vest o pričetki akciji za slovensko zasebno gimnazijo je pozdravila

skoro vsa javnost z največjim navdušenjem. Iz cele dežele so prihajali prostovoljni prispevki. To je dalo kuratoriju poguma, da je šel z veliko vnemo na delo. Takoj v prvi seji je med drugim pretresoval vprašanje, ali naj se ustanovi humanistična ali realistična gimnazija. Po vsestranskem preudarku se je odločil za humanistično. V drugi seji je imenoval za vodjo novega zavoda šolskega svetnika Antona Šantla, sprejel je statut in učni načrt, ki ju je potem predložil naučnemu ministrstvu v odobrenje. Ob enem ga je zaprosil, da vzame otvoritev pivega razreda na znanje. V tretji seji je imenoval takozvani širši kuratorij, obstoječ iz najveljavnejših in najuglednejših mož iz cele dežele, da bi postavil tako novo podjetje na najširšo in najsolidnejšo podlago. V četrti seji dne 29. junija je že imenoval učiteljsko osebo. Poučevati bi imeli: verouk dr. A. Pavlica, slovenščino prof. M. Mastnak, latinščino prof. Ipavec, zemljepis prof. Vazzaž, nemščino šolski svetnik Plohl, prirodopis dr. P. Šorli, telovadbo telovadni učitelj Schaup, risanje I. Žnidarčič, pisanje vadniški učitelj Fran Sivec. Tako je kuratorij vse pripravil, da se otvori 16. septembra prvi razred. Šolska oblast je stala zdaj pred alternativo, da dovoli v Gorici ustanovitev ene slovenske in ene italijanske zasebne gimnazije, a sama bi vzdrževala nemško, ali pa da sama kaj ukrene. In tako je zadobival vedno konkretnejše oblike stari postulat po slovenskih in italijanskih paralelkah na državni gimnaziji v Gorici. — V peti seji kuratorija je poročal svetnik Fon o svoji intervenciji v naučnem ministrstvu glede slovenskih paralel na državni gimnaziji in glede zasebne gimnazije. Povedal je, da učna uprava ne more dati dovoljenja za otvoritev zasebne gimnazije, ker kuratorij ni izkazal dovolj sredstev za vzdrževanje, ampak da bo sama otvorila slovenske in italijanske paralelke na državni gimnaziji, toda da bo število dijakov omejeno in da bo za eden ali drugi predmet nemški učni jezik. V šesti kuratorijevi seji dne 9. septembra je svetnik Fon poročal o svoji ponovni intervenciji pri naučnem ministru ekscelenci grofu Stürgkhu in je urgiral rešitev goriškega gimnazijskega vprašanja. Brzobjavil je tudi tržaškemu namestniku Nj. Jasnosti princu Hohenlohe, da posreduje, da bo učni jezik na slovenskih paralelkah izključno slovenski. — Končno je dospel v Gorico ministrski razpis z dne 15. sep-

tembra 1910., št. 2734, ki je zaukazal otvoritev ene slovenske in ene italijanske paralelke pri c. kr. državni gimnaziji z nemškimi učnim jezikom v Gorici, z omejitvijo, da ne sme biti sprejetih več kakor po petdeset učencev. S tem je bil postavljen temeljni kamen slovenski gimnaziji v Gorici. Toda omejitev pri sprejemanju dijakov v I. razred bi bila ovirala nadaljnji razvoj. Zato je svetnik Fon vnovič posredoval pri naučnem ministru in kakor je poročal v kuratorijevi seji dne 25. septembra, mu je naučni minister izjavil, da bo numerus clausus le provizoričen in da se iz te paralelke razvije samostojna slovenska gimnazija. Na predlog dr. Gregorčiča se je napravila na naučno ministrstvo in na deželni šolski svet dotična vloga, in že v naslednjem šolskem letu je numerus clausus izginil. Že pri ustanovitvi slovenskih in italijanskih paralelek je bilo jasno, da tako ogromen trojezičen zavod, kakor je postala državna gimnazija v Gorici, ne more dolgo ostati pod enim vodstvom. Zato je visoka učna uprava vsled odločbe Njegovega Veličanstva z razpisom z dne 12. avgusta 1913. odločila od sedanje državne gimnazije z nemškim učnim jezikom slovenske paralelke ter je odredila vse potrebno, da se razvijejo v samostojno državno gimnazijo.

Tako smo pod milostno vlado Njega Veličanstva našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. dosegli, da so se nam izpolnile dolgo gojene želje. Ako dobi slovenska gimnazija v kratkem času nove prostore, potem so vsi pogoji dani, da se razvije v cvetoč in mogočen zavod, kateri naj na verskonravni podlagi vzgaja izročeno mu mladino v dobre Slovence in dobre državljane, bogati naj jo s potrebnimi znanostmi, da bo mogla častno izpolnjevati svoje mesto v človeški družbi, goji naj med njo iskreno ljubezen do svojega rodu, a spoštovanje in strpnost do soobčanov, ki so drugega jezika, ter pravi patrijotizem, ki bo v nevarnih časih močan steber in trdna opora veliki avstrijski domovini.

ŠOLSKA POROČILA.

I. Učiteljski zbor.

I. Sestava novega učiteljskega zbora.

Z razdelitvijo stare c. kr. višje gimnazije na tri zavode se je razdelil tudi njen učiteljski zbor na tri dele: en del je vstopil na c. kr. realni gimnaziji z nemškim, drugi del na c. kr. realni gimnaziji z laškimi in tretji del na c. kr. gimnaziji s slovenskim učnim jezikom.

I.

A. Kot interimističen voditelj slovenskega zavoda je bil z razpisom c. kr. ministrstva za bogočastje in uk z dne 23. septembra 1913. l., št. 42541, od starega zavoda premeščen na slovenskega vladni svetnik dr. Janko Bezjak.

B. Z istim razpisom istega ministrstva so bili s starega zavoda na slovenskega ti-le učitelji oziroma profesorji na novo imenovani: dr. Edvard Dolinšek, Andrej Ipavec, Martin Mustnak, dr. Jožef Pavlin, dr. Karol Pirjevec, Fran Povšič, Karol Prijatelj, Ivan Tabaj.

C. Od c. kr. moškega učiteljišča v Gorici je bil z istim razpisom za gimnazijskega učitelja na novo imenovan začasni glavni učitelj Rudolf Lavrenčič.

Č. Prav tako je bil z razpisom istega ministrstva z dne 1. julija 1913. l., št. 9560, na novo imenovan učitelj telovadbe Rudolf Cvetko.

D. Kot pomožne učitelje je deželni šolski svet z razpisom z dne 22. septembra 1913, G. S. 581/1 potrdil oziroma na slovenski zavod premestil: Jakoba Cimermanna, Matijo Rauterja in Ivana Steblovnika, ki so že prej bili na starem zavodu; potem z razpisom z dne 30. septembra 1913, G. S. 581/6 na novo potrdil Antona Sovreta in z razpisom z dne 21. oktobra 1913, G. S. 581/10 Frana Devetaka.

II.

Potrditve v službi. C. kr. deželni šolski svet je stalno potrdil v službi gimnazijskega učitelja Frana Povšiča in Rudolfa Lavrenčiča ter jima podelil naslov profesorja, in sicer z razpisom z dne 14. novembra 1913, G. S. 808, oziroma G. S. 817.

III.

Dopusti. Profesor dr. Jožef Pavlin ima kot c. kr. okrajni šolski nadzornik za slovenske ljudske šole v Goriško-Gradiščanski šestletni dopust, t. j. do konca leta 1918. Njega nadomešča provizorični gimnazijski učitelj dr. Karol Pirjevec.

Zaradi bolezni so bili na dopustu: 1) vladni svetnik dr. Janko Bezjak od 1. oktobra 1913 do 15. decembra 1913 (dopust je bil dovoljen z razpisom c. kr. dež. šol. sveta z dne 8. oktobra 1913, G. S. 533|1 in podaljšan z razpisom z dne 2. novembra 1913, G. S. 533|2) nadomeščal ga je profesor A. Ipavec; 2) profesor Fran Povšič od 1. oktobra 1913 do 1. januarja 1914 (dopust dovoljen z razpisom c. kr. dež. šol. sveta z dne 17. oktobra 1913, G. S. 739|1 in podaljšan z razpisom z dne 30. novembra 1913, G. S. 739|3) 3) učitelj; telovadbe Rudolf Cvetko od 16. aprila 1914 do konca šolskega leta 1913.14. (dopust dovoljen z razpisom c. kr. dež. šol. sveta z dne 22. aprila 1914, G. S. 396).

IV.

Šolski zdravnik. C. kr. ministrstvo za bogočastje in uk je nastavilo z razpisom z dne 17. novembra 1913, št. 45268 s početkom šolskega leta 1913.14. za nedoločen čas dr. *Leona Wolfjerja* za šolskega zdravnika.

2. Stanje učiteljskega zbora h koncu šolskega leta 1913.14.

a) *Dr. Janko Bezjak*, c. kr. vladni svetnik in interimistični voditelj.

b) Gimnazijski učitelji in profesorji:

1. *Rudolf Cvetko*, učitelj telovadbe v X. čin. r., nadporočnik v evidenci, je učil telovadbo v vseh razredih po 2 uri na teden, skupaj 18 ur.

2. *Dr. Edvard Dolinšek*, profesor IX. čin. r., poročnik v rezervi, razrednik III. b. razr., je učil latinščino, grščino in slovensščino v III. b. razr., nemščino in zgodovino v II. c. razredu, 21 ur na teden.

3. *Andrej Ipavec*, profesor IX. čin. r., je učil latinščino, grščino in nemščino v IV. razr. in grščino v III. a, 20 ur na teden.

4. *Rudolf Lavrenčič*, profesor IX. čin. r., varih prirodopisnega kabineta, je učil prirodopisje v I.a., I.b., I.c., II.a., II.b., II.c., fiziko v III.a., III.b. in IV. razredu, 19 ur na teden.

5. *Martin Mastnak*, profesor IX. čin. r., knjižničar učiteljske knjižnice, razrednik I.a. razr., je učil latinščino, slovenščino in nemščino v I.a. razr., 16 ur na teden.

6. *Dr. Karol Pirjevec*, začasni gimnazijski učitelj, razrednik IV. razreda, varih fizikalnega kabineta, je učil matematiko v I.b., II.b., II.c., III.a., III.b., IV. razredu, 18 ur na teden.

7. *Fran Povšič*, profesor IX. čin. r., razrednik II.c. razreda, je učil latinščino in slovenščino v II.a. in slovenščino v IV. razredu, 14 ur na teden.

8. *Karol Prijatelj*, pravi gimnazijski učitelj, varih zemljepisnega kabineta, je učil zemljepis v I.b., II.a., II.b., II.c., III.a., III.b. in IV. razr., zgodovino v II.a., II.b., III.a., III.b. in IV. razredu, 24 ur na teden.

c) Pomožni gimnazijski učitelji :

9. *Jakob Cimermann*, razrednik II.b. razreda, je učil latinščino in slovenščino v II.b., nemščino v I.c. in II.a. razredu, 21 ur na teden.

10. *Fran Devetak*, praporščak v rezervi, razrednik I.c. razreda, je učil matematiko v I.a., I.c. in II.a., zemljepisje v I.a. in I.c., slovenščino v I.c. in lepomisje v I.a., I.b. in I.c. razredu, 20 ur na teden.

11. *Matija Rauter*, razrednik III.a. razreda, je učil latinščino v I.c. in III.a., slovenščino in nemščino v III.a. razredu, 21 ur na teden.

12. *Anton Sovre*, poročnik v rezervi, razrednik I.b. razreda, knjižničar dijaške knjižnice, je učil latinščino, slovenščino in nemščino v I.b. razredu, 16 ur na teden.

13. *Ivan Steblovnik*, razrednik II.c. razreda, je učil latinščino in slovenščino v II. c., nemščino v II.c. in II.b. razredu, 21 ur na teden.

d) *Dr. Leo Wolfer*, šolski zdravnik.

e) Stranski učitelji :

1. *Josip Marold*, stolni vikar, je učil laščino v 2 oddelkih po 3 ure, skupaj 6 ur na teden.

2. *Ivan Mercina*, c. kr. vadniški učitelj, cesarski svetnik, je učil petje v 2 oddelkih po 2 uri, skupaj 4 ure na teden.

4. *Rudolf Lavrenčič*, profesor IX. čin. r., varih prirodopisnega kabineta, je učil prirodopisje v I.a., I.b., I.c., II.a., II.b., II.c., fiziko v III.a., III.b. in IV. razredu, 19 ur na teden.

5. *Martin Mastnak*, profesor IX. čin. r., knjižničar učiteljske knjižnice, razrednik I.a. razr., je učil latinščino, slovenščino in nemščino v I.a. razr., 16 ur na teden.

6. *Dr. Karol Pirjevec*, začasni gimnazijski učitelj, razrednik IV. razreda, varih fizikalnega kabineta, je učil matematiko v I.b., II.b., II.c., III.a., III.b., IV. razredu, 18 ur na teden.

7. *Fran Povešič*, profesor IX. čin. r., razrednik II.c. razreda, je učil latinščino in slovenščino v II.a. in slovenščino v IV. razredu, 14 ur na teden.

8. *Karol Prižatelj*, pravi gimnazijski učitelj, varih zemljepisnega kabineta, je učil zemljepis v I.b., II.a., II.b., II.c., III.a., III.b. in IV. razr., zgodovino v II.a., II.b., III.a., III.b. in IV.

9. *Ivan Tabaj*, c. kr. profesor verouka, je učil verouk v vseh razredih in imel ob nedeljah ekshorto, 20 ur na teden.

10. *Fran Devetak*, pravi gimnazijski učitelj, je učil latinščino in slovenščino v II.b., nemščino v I.c. in II.a. razredu, 21 ur na teden.

11. *Fran Devetak*, praporščak v rezervi, razrednik I.c. razreda, je učil matematiko v I.a., I.c. in II.a., zemljepisje v I.a. in I.c., slovenščino v I.c. in lepomisje v I.a., I.b. in I.c. razredu, 20 ur na teden.

12. *Matija Rauter*, razrednik III.a. razreda, je učil latinščino v I.c. in III.a., slovenščino in nemščino v III.a. razredu, 21 ur na teden.

13. *Anton Sovre*, poročnik v rezervi, razrednik I.b. razreda, knjižničar dijaške knjižnice, je učil latinščino, slovenščino in nemščino v I.b. razredu, 16 ur na teden.

14. *Ivan Stebločnik*, razrednik II.c. razreda, je učil latinščino in slovenščino v II. c., nemščino v II.c. in II.b. razredu, 21 ur na teden.

d) *Dr. Leo Wolfer*, šolski zdravnik.

e) *Stranski učitelji*:

1. *Josip Marold*, stolni vikar, je učil laščino v 2 oddelkih po 3 ure, skupaj 6 ur na teden.

2. *Ivan Mercina*, c. kr. vadniški učitelj, cesarski svetnik, je učil petje v 2 oddelkih po 2 uri, skupaj 4 ure na teden.

3. *Ivan Vouk*, c. kr. vadniški učitelj, je učil slovensko stenografijo, 2 uri na teden.

4. *Ivan Žnidarčič*, asistent na c. kr. realki, je učil risanje v 2 oddelkih po 2 uri, skupaj 4 ure na teden.

f) *Simon Šturm*, šolski sluga (od dne 1. julija 1914. 1.);
Ivan Reščič, pomožni sluga.

II. Učna uprava.

1. Obvezni učni predmeti.

Poučevalo se je bistveno po normalnem učnem načrtu za gimnazije z dne 20. marca 1909. l. št. 11662. Za latinščino se je odmerilo že leta 1910. z razpisom naučnega ministrstva z dne 15. septembra 1910. l., št. 2734 (razpis c. kr. dež. šol. sveta v Trstu z dne 18. sept. 1910, G. S. 519/2) za 1. razred slovenskih paralelk 7 ur latinščine, 5 ur nemščine in 4 ure slovenščine na teden. Število drugih učnih ur se je določilo po normalnem učnem načrtu. Zaradi pomanjkanja lastne risalnice se risanje doslej še ne poučuje obvezno, ampak le neobvezno.

Učni jezik je bil v vseh predmetih razen nemščine *slovenski*, v nemščini je bil nemški.

Pregled tedenskih ur.

Učni predmet	I.	II.	III.	IV.	Skupaj
Veronauk	2	2	2	2	8
Slovenščina kot učni jezik	4	4	3	3	14
Latinščina	7	7	6	6	26
Grščina	—	—	5	4	9
Nemščina	5	5	5	5	20
Zgodovina	—	2	2	2	6
Zemljepisje	2	2	2	2	8
Matematika	3	3	3	3	12
Prirodopisje	2	2	—	—	4
Fizika in kemija	—	—	2	3	5
Lepopisje	1	—	—	—	1
Telovadba	2	2	2	2	8
Skupaj	28	29	32	32	121

2. Neobvezni predmeti.

Že preje so se na slovenskih paralelках stare gimnazije učenci poučevali v petju in risanju kot neobveznih predmetih. Na novo sta se uvedli še laščina in slovenska stenografija. Celo organizacijo prostih predmetov za šolsko leto 1913/14. je c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk naknadno odobrilo z razpisom z dne 28. aprila 1914. l., št. 202 (razpis c. kr. dež. šol. sveta z dne 17. maja 1914. l., G. S. 729/12—13.).

1. *Lasčina*. Ker se je za laščino, ki se poučuje že od 2. razreda naprej, oglasilo mnogo učencev, se je pouk moral deliti v 2 vzporedna oddelka, v katerih se je poučevalo po 3 ure na teden. V prvem oddelku je bilo koncem šolskega leta 32, v drugem 29 učencev. Radi pomanjkanja italijanske vadnice za slovenske učence, je moral učitelj skrbeti, da so dobivali učenci v roke slovenska pravila in štivo pisano. Pomagal si je, da je doma sproti sestavljal ter s strojem pomnoževal učno gradivo, tako da so dobivali učenci po en izvod v roke. Iz slovnice so se predelali osnovni pojmi ter oblike o samostalniku, spolniku, pridevniku, števniku, zaimkih, glagolu in analiza prostega stavka. Učenci so tudi pisali diktate ter izdelovali majhne naloge. Razen tega so čitali „Braní del sacra scrittura“, „Chiesa del Sacro Cuore“, potem še „Il gesso in agricultura“. —

2. *Slovenska stenografija*. Prvi tečaj za začetnike. Učencev se je pouka udeleževalo iz 4. razreda 24 po 2 uri na teden. Za učno knjigo je služila: Slovenska stenografija, Fr. Novak, c. kr. profesor. I. del: Korespondenčno pismo. Ker se je pouk začel šele proti koncu marca, se je do konca šolskega leta mogla obdelati samo ta snov: liniatura in razdelitev znakov, mali in srednji znaki ter njih zložki. č, š, ž, h in njih zložki, z, c, t, f in teh zložki.

3. *Petje*. 2 oddelka po 2 uri na teden, h koncu šol. leta 50 učencev. — I. oddelek (19 učencev): Glasbena teorija; zadevanje intervalov po M. Bauerja knjižici „Prima vista“; enoglasne in dvoglasne pesmi po H. Druzoviča „Pesmarici“ (višja stopnja). — II. oddelek (31 učencev): Razširjanje glasbene teorije I. oddelka; nadaljevanje vaj v zadevanju intervalov; troglasne in četveroglasne svetne in cerkvene pesmi in zbori.

4. *Risanje*. Risalo se je v 2 tečajih po 2 uri na teden. V prvi tečaj, ki je štel na koncu šolskega leta 20² učencev, so hodili učenci I. in II. razreda, v drugi tečaj, ki je štel 16⁶ učencev, pa učenci II., III., in IV. razreda. Predelala se je naslednja snov.

V I. tečaju: Risanje po skupnem vzorcu na tabli, in sicer risanje tiskovnih črk velikega in malega alfabeta ter risanje priprostih geometrijskih ornamentov. Nauk o barvah ter vaje v pokladanju barv na že prej risanih vzorcih.

Risanje in slikanje praprostejših ter narodnih okraskov, rastlinskih oblik po naravi ter sestavljenih narodnih okraskov. Prvine perspektivnih pojavov. Perspektivne študije na telesih s premočrtno in krivočrtno, somerno in nesomerno osnovno obliko. Risanje in slikanje predmetov vsakdanje uporabe.

V II. tečaju: Ponavljanje perspektivnih študij na kocki, kvadru, krogu in valju; perspektivno risanje raznih predmetov s premo in krivočrtno temeljno obliko. Risanje in slikanje raznih predmetov vsakdanje uporabe v težjih perspektivnih legah, ptic, sadja in drugih reči po naravi. Risanje in slikanje raznih predmetov vsakdanje uporabe v večjih skupinah in v raznih tehnikah. Figuralno risanje, risanje človeške glave po naravni lobanji, risanje in slikanje človeške glave po modelih iz sadra in v raznih tehnikah.

III. Učne knjige za šolsko leto 1914/15.

Za I. razred.

Veliki katekizem ali krščanski nauk. — Janežič-Sket: Slovenska slovnica za srednje šole. 10. izd. — Sket-Wester: Slovenska čitanka za I. r. sred. šol. 5. izd. — Končnik-Fon: Deutsches Lesebuch. I. Teil. — Pipenbacher: Latinska slovnica. — Pipenbacher: Lat. vadnica za I. raz. 2. izd. — Pajk: Zemljepis za I. gimn. razr. — Kozenn-Hranilović-Modestin: Geografički atlas za srednje šole. 2. izdaja. — Matek-Peterlin: Aritmetika za višjo stopnjo srednjih šol. — Mazi: Geometrijski nazorni nauk za I. razr. — Macher: Prirodopis živalstva in Prirodopis rastlinstva, oboje za nižje razrede srednjih šol.

Za II. razred.

Veliki katekizem. — Kavčič; Katoliška liturgika. — Slov. slovnica kakor v I. razredu. — Sket: Slovenska čitanka za II. razr. srednjih šol. 3. izdaja. — Deutsches Lesebuch kakor v I. razr. — Latinska slovnica kakor v I. razr. — Pipenbacher: Lat. vadnica za II. razr. — Pajk: Zemljepis za II. gimn. razred. — Atlant kakor v I. razr. — Kaspret: Zgodovina starega veka. 2. izdaja. — Putzger: Historischer Schultatlas. 27-32 Aufl. — Aritmetika kakor v I. r. — Mazi: Geometrijski nazorni nauk za II. razr. — Živalstvo in rastlinstvo kakor v I. r.

Za III. razred.

Karlin: Zgodovina razodetja božjega v stari zavezi. — Janežič-Sket: Slov. slovnica. 9. izd. — Sket: Slov. čitanka za III. r. 3. izd. — Končnik-Fon: Deutsches Lesebuch. II. Teil. — Lat. slovnica kakor v I. razr. — Pipenbacher: Lat. vadnica. III. del. — Košan: Lat. čitanka za III. gimn. razr. — Tomišek: Grška slovnica in Grška vadnica. — Kozenn-Heiderich-Schmidt, Geograpischer Atlas für Mittelschulen. 42. Aufl. — Mayer-Kaspret: Zgodovina srednjega veka in Zgodovina novega veka. — Putzgerjev Atlant kakor v II. razr. — Aritmetika kakor v I. razr. — Mazi: Geometrijski nazorni nauk za III. razr. — Senekovič: Fizika za nižje gimn. razrede. 3. natis.

Za IV. razred.

Karlin: Zgodovina razodetja božj. v novi zavezi. — Slov. slovnica kakor v III. r. — Sket-Wester: Slov. čitanka za IV. razr. sred. šol. 2. izd. — Deutsches Lesebuch kakor v III. r. — Lat. slovnica kakor v I. razr. — Pipenbacher: Lat. vadnica. IV. del. — Košan: Lat. čitanka za 4. in 5. razred. sred. šol. — Grška slovnica in vadnica kakor v III. razr. — Mayer-Kaspret: Zgodovina novega veka. — Orožen: Zemljepis avstrijsko-ogerske države za IV. razr. sred. šol. — Putzgerjev Atlant kakor za II. razr. — Kozenn-Schmidtov Atlant kakor za III., pa tudi 41. izdaja. — Matek: Aritmetika in algebra za IV. in V. gimn. razred. — Matek-Mazi: Geometrija za IV. in V. gimn. razred. — Fizika kakor v III. razr. — Herle: Kemija in mineralogija za IV. razr.

Za V. razred.

Svetina: Katoliški veronauk za višje razrede sred. šol. I. knjiga. — Slov. slovnica kakor v III. r. — Sket: Slov. berilo za V. in VI. razr. 3. izd. — Willomitzer-Tschinkel: Deutsche Grammatik. 13. Aufl. — Bauer-Jelinek-Pollak-Streinz: Deutsches Lesebuch für österr. Mittelschulen. V. Band, 2. Aufl. (ohne mittelhd. Texte). — Lat. slovnica kakor v II. razr. — Brežnik: Lat. vadbe za V. in VI. gimn. razr. — Livii ab urbe condita libri., ed. Zingerle. — Ovids ausgewählte Gedichte von Sedlmayer. — Košan: Lat. čitanka kakor v IV. — Grška slovnica in vadnica kakor v III. — Prinz: Auswahl aus Xenophon. I. Teil. S Tomiškovim slovarčkom. — Homer, Ilias, ed. Christ. — Pirc: Zgodovina starega veka. — Atlanta kakor v IV. r. — Aritmetika in Geometrija kakor za IV. r. — Poljanec: Mineralogija in geologija za velike gimnazije. — Macher: Botanika za višje razrede sred. šol.

IV. Zbirke učil.

Službe knjižničarjev oziroma varihov posameznih zbirk so se tako-le razdelile:

1. *Učiteljsko knjižnico* je prevzel profesor Martin Mastnak.
2. *Dijaško knjižnico* najprej profesor Ivan Tabaj, za njim pomožni učitelj Anton Sovre.
3. *Podporno knjižnico* začasni gimn. učitelj dr. Karol Pirjevec.
4. *Službo variha zemljepisnozgodovinskih zbirk* pravi gimn. učitelj Karol Prijatelj.
5. *Službo variha fizikalnih in kemičnih zbirk* začasni gimn. učitelj dr. Karol Pirjevec.
6. *Službo variha prirodopisnih zbirk* profesor Rudolf Lavrenčič.
7. *Službo variha muzikalij* cesarski svetnik vadniški učitelj Ivan Mercina.

C. kr. ministrstvo za bogočastje in uk je dovolilo, z razpisom z dne 12. avgusta 1913. l., št. 37277 za leto 1913. novo ustanovljenemu zavodu za raznovrstna učila in knjižnico 8000 K, za 1. polovico leta 1914. pa z razpisom z dne 4. maja 1914.

l., št. 37377/13 2500 K. Iz teh svot in iz prispevkov učencev so se nabavila najpotrebnejša učila in najvažnejše knjige. Di-jaški knjižnici je razen tega odstopila stara gimnazija tiste knjige, ki so bile kupljene od prispevkov učencev za slovenske paralelke.

1. Knjižnice.

a. Učiteljska knjižnica.

Časopisi.

Čas 1914 — Časopis za zgodovino in narodopisje 1913, 1914 — Dom in Svet 1914 — Napredna Misel 1913-14 — Na-stavni Vjesnik 1913-14 (podaril prof. Mastnak) — Planinski Vestnik 1914 (podaril prof. dr. Pirjevec) — Popotnik 1914 — Slovan 1913-14 — Veda 1914 — Ljubljanski Zvon 1914 — Car-niola 1914 — Kosmos 1914 — Kunstwart 1913-14 — Petermanns Mitteilungen 1914 — Naturwissenschaftliche Wochenschrift 1914 — Velhagen u. Klasings Monatshefte 1913-14 — Verordnungsblatt des Min. f. K. u. U. 1914 — Zeitschrift f. österr. Gymnasien 1914 — Wiener Zeitung — La voce degli insegnanti.

Didaktika, metodika, pedagogika, psihologija, higijena.

Dorwald, Didaktik u. Methodik des griech. Unterr. — O. Willmann, Didaktik als Bildungslehre — Ambros, Methodik des Schreibunterrichts. — A. Scheindler, Methodik des Unterr. in der lat. Sprache — A. Scheindler, Prakt. Methodik — J. Müllner, Methodik des geogr. Unterr. — J. Jacob, Prakt. Methodik des math. Unterr. — C. Siegel, Methodik des Unterr. in der philos. Propädeutik — J. Langl, Methodik des Unterr. im Zeichnen — A. Matthias, Prakt. Pädagogik — Toischer, Theoretische Pädagogik — Schiller, Handbuch der prakt. Pädag. — J. Loss, Enzyklopäd. Handbuch der Erziehungskunde — Schrader, Erziehungs- u. Unterrichtslehre für Gymn. u. Realschulen — Pivko, Telovadne igre, I. II. — Brunet, Telovadba v 5. razr. ljud. šol — P. Geyer, Der deutsche Aufsatz — Goldscheider, Lesestücke u. Schriftwerke — O. Jäger, Geschichtsunterricht. — Engel, Deutsche Stilkunst — Jerusalem, Die Aufgaben des Lehrers an höheren Schulen — Fries, Die wissenschaftl. u. prakt. Vorbildung f. d. höhere Lehramt — Zenz u. Frank, Psychologie, Erziehung u. Unterricht mit Rücksicht auf den genetischen Auf-

bau — O. Jäger, Lehrkunst u. Lehrhandwerk — Leuchtenberger, Vademecum f. junge Lehrer — Münch, Geist des Lehramts — Gude, Erläuterungen deutscher Dichtung, 1-7 — Lehrproben u. Lehrgänge 1912, 1913 — Rappold, Gymnasialpädagog. Wegweiser — Ozvald, Srednješolska vzgoja (podaril prof. Mastnak) — Wallentin, Exkursionsbuch — Foerster, Schule u. Charakter — Foerster, Jugendlehre — Ozvald, Psihologija (podaril dr. Dolinšek) — Šilović, Uzroci zločina — Lehrplan u. Instruktionen — Burgerstein u. Netolitzky, Handbuch der Schulhygiene — V. Bežek, Občno vzgojeslovje z dušeslovnim uvodom — Pedagoški letopis 1913 — E. Kukovec, Domoznanstveni pouk v ljud. šoli — Lavtar, Posebno ukoslovje računanja v ljud. šoli. —

Klasiki. a) latinski.

Titus Livius (Teubn.) — Corn. Tacitus (T.) — Horatius (T.) — Seneca, tragoediae (T), — Catullus (T.) — Tibullus (T) — Vergil v. Ladewig.

b) grški.

Herodot (T), — Odyssee (T.), Ilias (T) — Demosthenes (T.)

Leposlovje.

Levstik, Zbrani spisi — Klepec, Zbirka slov. citatov in aforizmov — Aškerc, Akropolis in piramide — Literarna prak-tika 1914 — Slovan 1905-06, 1909-1912 — Ljubljanski Zvon, 1897, 1898, 1901, 1902 — Stowasser, Griechenlyrik, Römerlyrik — Hrvatske nar. pjesme, junačke 1 — 3 (Hr. M.) — Hrv. knjižn. Mat. Slov. II. — Raznim delom Koseskega dodatek — Dumas, grof Monte Cristo — Dr. Kraigher, Kontrolor Škrobar — Šorli, Pot za razpotjem — Arnim — Brentano — Bürger — Chamisso — Eichendorff — Gellert — Goethe — Hebbel — Heine — Herder — Hoffmann — Kleist — Körner — Lenau — Lessing — Ludwig — Novalis, Fouqué — Platen — Rückert — Schiller — Tieck — Uhland — Wieland — Shakespeare.

Slovstvo.

Grafenauer, Zgodovina novejšega slov. slovstva, I, II. — Christ, Gesch. d. griech. Literatur — Schanz, Gesch. der röm. Literatur I. 1., I. 2. — Wilamowitz., Die griech. u. lat. Litera-

tur u. Sprache — Murko, Geschichte der älteren südslavischen Literaturen — Br. Vodnik-Jagić, Povijest hrv. književnosti I. — Tominšek, Pesnik Aškerc v borbi za herojstvo — Šlebinger, Slov. bibliografija 1907-12 — Levec, Pravda v slov. šestomeru — Adamović, Francuska drama — Drechsler, Stanko Vraz — Bleiweisov zbornik — Zbornik Slov. Mat. 1902, 1907, 1911, 1912 — Bl. Bevk, Ovid, spevi I. d. — Bl. Bevk, Homer, Odiseja — Janežič, Pregled slov. slovstva — Engel, Deutsche Literaturg.

Slovarji.

Wolf-Pieteršnik, Slov.-nem. slovar — Wolf-Cigale, Deutsch-slov. Wörterbuch — Iv. Filipović, Džepni rječnik, hrv.-njem., njem.-hrv. — R. Klotz, Handwörterbuch der lat. Sprache — Kraft, Deutsch-lat. Lexikon — Pape, Griech.-deutsch. Handwörterbuch — Schenkl, Deutsch-griech. Schulwörterbuch. — Thibaut, Dictionnaire franç.-allem. et allem.-franç. — Valjavec, Laško-slov. slovar — Iskravec, Slov.-ital. slovarček — Šlebinger, Slovarček slov. in nem. jezika — Veselić, Rěčnik něm. i ilirskog — ilirskog i něm. jezika — Vaniček, Etym. Wörterb. der lat. Sprache — Lübker, Real-Lexikon — Mayer, Konversations-Lexikon — Cigale, Znanstvena terminologija.

Slovnice, jezikoslovje.

Janežič, Slov. slovnica (1854) — Šuman, Slov. slovnica — Behaghel, Deutsche Sprache — Menge, Repetitorium der lat. Syntax u. Stil. — Cauer, Grammatica militans — Regeln f. d. deutsche Rechtschreibung — Vogel, Nachschlagebuch der deutsch. Sprache. — Menge, Materialien zur Repetition der lateinischen Grammatik in Materialien zur Rep. der griech. Syntax.

Naravoslovje.

Seidl, Kamniške ali Savinske Alpe — Kučera, Naše nebo, — Kučera, Vrieme — Gjurašin, Iz bilinskoga svieta — Pospichal, Flora des österr. Küstenl. — Glowacki, Flora slov. dežel. 1, 2 — Reisner, Fizika za višje r. sr. šol — Weinhold, Physik. Demonstrationen — Looser, Versuche aus der Wärmelehre u. verwandten Gebieten — Sternstein, Elektrizität im Dienste der Menschen.

Zgodovina, kulturna zgodovina, narodopisje, životopisi, statistika, viri, zemljepis.

Dr. Kos, Doneski k zgodovini Škofje Loke — Vrhovec, Ljubljanski meščanje — Maretić, Slaveni u davnini — Horvat,

Najnovije doba hrv. poviesti — Rabar, Poviest najnovijega vremena — Šrepel, Preporod u Italiji — Kuhač, Vatroslav Lisinski i njegova doba — B. Vošnjak, Ustava in uprava ilirskih dežel — Kučera, Plivelić, Novovieki izumi — Tuma, Jugosl. ideja in Slovenci — E. Klavžar, Pred 125 leti, zanimivosti iz prve dobe c. k. kmet. dr. v Gorici — Ilešič, Kultura in politika — Jahrbuch des höheren Unterrichtswesens — Das Ende des Kontinentalismus in Österr. (podarilo Avstrijsko mornarsko društvo) — Barlè, Josip Juraj Strossmayer — Urbas, dr. Costa — Stieler, Handatlas — Gruden, Zgod. slov. nar. 3. zv. — Rutar, Zgod. črtice iz Goriške in Gradiške — Rutar, Trst in Istra — Mayer, Gesch. Österr. — Weber, Baldamus, allgem. Geschichte.

Nabožne knjige.

Skriner, Svetu pismu stariga test., p. VI. (1802) — Veriti, Popotnik široke in voske poti (1828) — Tom. Kempčana Hoja za Kristusam (1820).

Zakoni (šolski).

Halma-Schilling, Die Mittelschulen Österr. — Verordnungsblatt 1911-13.

b) *Dijaška knjižnica.*

1. Slovenske knjige:

Aleševac, Vojska na Turškem, 2 iztisa, Vrtomirov prstan; Almanah, Na novih potih (Slov. Matica 1902); Anonymos, Andrej Hofer, junaški vodja Tirolcev 1809, Lažnjivi Kljukec, 2 iztisa, Erazem Predjamski, 2 iztisa, Stanley in njegovo potovanje po Afriki, 2 iztisa, Cesar Jožef II., 2 iztisa, Bitka pri Visu 1. 1866, 2 iztisa, Močni baron Ravbar, 2 iztisa, Devica Orleanska, Feldmaršal grof Radecky, Materina žrtev, Venec slovanskih povesti, Balkanskoturška vojna; Apih, Slovenci in 1848. leto; Aškerc, Lirske in epske poezije 1896, Nove poezije 1900, Balade in romance 1903, Dva izleta na Rusko 1903, Četrtri zbornik poezij 1904, Zlatorog 1914, Izabrane pjesme (Matica Hrvatska); Bečič, Zaobljuba, Kletev nezvestobe; Beneš-Třebiszký, Kraljica Dagmar; Beuk, Klasiki, Grško-latinski klasiki, 3 iztisi, Spevi, Poezije, 3 iztisi, Pesmi I.-IV. del, 5 iztisov, Pesmi V.-X. del, 5 iztisov; Bezenšek, Slovenska stenografija; Brinar, Medvedji lov; Brunet, Telovadba v ljud-

skih šolah; Bulwer-Lytton, Rienzi, zadnji tribunov; Burnett, Mali lord; Cankar, Hlapec Jernej in njegova pravica, Bela krizantema; Čadež, Skrivnost radioaktivnosti; Dickens, Oliver Twist; Dimnik, Avstrijski junaki; Disraeli, Vstaja Škenderbegova, 2 iztisa; Dominicus, Narodne pripovedke III., S prestola na morišče; Dom in Svet, letniki: 1899, 1900, 1902, 1904, 1905, 1908 v 2 iztisih, 1909, 1910 v 2 iztisih, 1912, 1914 v 2 iztisih; Dumas, Trije mušketirji; Dostojevski-Levstik, Zapiski iz mrtvega doma; Erben, Vojvodsko Koroško, Vojvodsko Kranjsko; Erjavec, Hudo brezdno, 2 iztisa, Domače in tuje živali, Naše škodljive živali; Finžgar, Pomladni glasi; Funtek, Godec, Tekma; Gangl, Knjižnica za mladino, Trije rodovi; Goethe-Funtek, Faust I.; Glaser, Zgodovina slovenskega slovstva II., III., IV.; Govekar, Deseti brat, Rokovnjači, 2 iztisa; Govekar Minka, Ruska moderna; Grafenauer, Zgodovina novejšega slovenskega slovstva I., II.; Gregorčič, I., II., III., IV., zadnji v 2 iztisih, Job in Psalm 118; Grossi, Marko Visconti; Gruden, Zgodovina slovenskega naroda I., II.; Hrvojič, Princ Evgenij Savojski, 2 iztisa, Viljem baron Tegetthof, 2 iztisa; Hubad, Rudolf Habsburški; Ilešič, Kultura in politika, Slovanski spomini in jubileji, 2 iztisa; Javoran, Črna žena; Jaroslav, Dr. Ignacij Knoblehar; Jelenc, Belgrajski biser; Jemeršič, Materino delo za Boga in domovino; Jurčič, Deseti brat, 3 iztisi, Jurij Kozjak, 6 iztisov, Domen, Lepa Vida, Cvet in sad, 2 iztisa, Doktor Zober, Rokovnjači, Tugomer, 2 iztisa; Karlin, V kelmorajn, 2 iztisa; Kette, Poezije; Kersnik, Zbrani spisi I.; Kipling, Džungla; Knezova knjižnica II., IV., VI., X., XII., XIV., XV., XVIII., 2 iztisa, XIX., 2 iztisa; Korun, Spake; Kos, Spomenica tisočletnice Metodove smrti; Kosi, Zabavna knjižnica za mladino X., XIII., Iz življenja našega cesarja, 2 iztisa; Kragelj, Ilijada, 3 iztisi, Odiseja, 4 iztisi; Kraljedvorski rokopis; Kramar, Hedvika, banditova nevesta; Kranjska kmetijska družba, Milosrčnost do živali; Krsnik, Zgodovina avstro-ogerske monarhije; Kveder-Jelovškova, Iskre; Lah, Vaška kronika; Lampe, Vojska na daljnem vzhodu; Lavtižar, Pri severnih Slovanih, 2 iztisa, Med romanskimi narodi; Leban, Pri Vrbovčevem Grogi; Levstik, Zbrani spisi IV., V.; Lotti Pierre, Islandski ribič; Lepslovna knjižnica I.: Bourget, Razporoka, II.: Turgenjev, Stepni kralj Lear, III.: Prus, Straža, IV.: Dostojevski, Ponižani

in razžaljeni, V.: Ševčenko, Kobzar, VI. in VII.: Champol, Mož Simone, VIII.: Sheehan, Dolina krvi, IX.: Dickens, Povest o dveh mestih, 2 iztisa, X.: Finžgar, Pod svobodnim solncem I., II., po 2 iztisa; Ljudska knjižnica I., II.: Conan Doyle, Znamenje štirih, IV.: Detela, Malo življenje, VII.: Prihajač, VIII.: Jerasek, Pasjeglavci, 2 iztisa, XI.: Aleševc, Kako sem se jaz likal, I., II., III., zadnji v 2 iztisih, XII.: Iz dnevnika malega poredneža, XIV.: Aleševc, Ljubljanske slike, XV.: Coloma, Juan Miseria, XVI.: Aleševc, Ne v Ameriko. XVII.: Sienkiewicz, Skozi pustinjo in puščavo, 2 iztisa, XVIII.: Haggard, Roža sveta; Majciger-Pleteršnik-Raić, Slovanstvo; Marn, Slovnica češkega jezika; Marušič, Moja doba in podoba; Marryat, Morski razbojnik; May, dr. Karl, Eri; Mažuranić-Pajk, Smrt Smail-age Čengića, 4 iztisi; Medved, Poezije I., II.; Medved, dr. Ant., Anton Martin Štomšek, 2 iztisa; Mencinger, Izbrani spisi I., 2 iztisa; Mentor 1909|10; Milčinski, Igračke, Pravljice, 3 iztisi, Muhoborci; Mišjakov Julček, Spisi I., II., III., IV.; Molek, General Laudon; Njeguš Petrović, Gorski venec, 2 iztisa; Nemcova-Božena, Češke pravljice; Ogrinec, Vojnimir; Pagliaruzzi, Poezije I., 2 iztisa Pajk, Črtice iz duševnega žitka štajerskih Slovencev; Perušek, Sofoklej-Edip; Peterlin-Petruška, Po cesti in stepi; Pivko, zgodovina Slovencev; Podlimbarski, Gospodin Franjo; Poljanec, Kratka zgodovina slovenskega naroda; Potočnik, Vojvodina Koroška I., II.; Prešeren, Poezije, v izdaji Fischer (4 iztisi), Aškerc, Pintar; Puškin, Jevgenij Onjegin, 2 iztisa; Ravnikar Jernej, Matej Ravnikar, tržaški škof; Regali, Reliefi; Salonska knjižnica, Tartarin in Tarascona; Schreiner, Fizika II. del; Shakespeare-Funtek, Kralj Lear; Sienkiewicz, Potop II., Križarji, 2 iztisa, Brez dogme, 2 iztisa, Rodbina Polaneških, Quo vadis, Z ognjem in mečem; Silvin Sardenko, Roma, V mladem jutru; Silvester, Na indijskih otokih, Skozi širno Indijo; Dedek je pravil; Slovanska knjižnica I., II., 2 iztisa, VIII., IX., XVI., XIX., XXXI., XXXII., XXXIII., XXXIV., XXXV., XXXVIII. in XXXIX., XL., L. in LI., LX. in LXI., LXXV. in LXXVI., LXXVII., LXXXIV. in LXXXV.; Slovenskih večernic zvezek: 35., 36., 38. (izt.), 39., 41. 42., 44., 45., 46., 48., 49., 50. (2 izt.), 51., 52., 53., 55., 57., 59., 61., 62., 63., 64., 67. (3 izt.); Spilmann, Zadnji dnevi Jeruzalema I., II., Kraljičin nečak, Junaštvo in zvestoba; Spomenik ob 600 letnici habsburške vlade na Slovenskem;

Stare, Občna zgodovina I. (2 izt.), III., IV. (2 izt.), V. (2 izt.), Kitajci in Japonci, 3 iztisi; Steklasa, Pripovedi o Petru Velikem; Stritar, Zbrani spisi I., II., III., IV., V.; Svetina, Katoliški verouk; Šarabon-Sušnik, Vojska na Balkanu; Šarc, George Steffenson, oče železnic; Šenoa, Zadnja kmečka vojska; Štrekelj, Slovenske narodne pesmi, vezane v 11 snopičev; Šubic, P. V. Marona Georgikon; Tavčar, Povesti II., III., IV., V.; Tolstoj, Moč teme; Toman, dr. Lovro (izdala Slov. Matica); Trdina, Bajke in povesti I., II., III., IV., Bahovi Huzarji in Iliri, Izprehod v Belo Krajino; Trstenjak, Slovenci na Ogrskem; Trunk, Na Jutrovem; Tušek, Štirje letni časi; Tominšek, Spomenica Miroslavu Vilharju; Urbanec, Knez Črni Jurij, 2 iztisa; Urbanus, Knjiga o lepem vedenju; Utva-Mira, Pravljice, 2 iztisa; Valjavec-Kračnanov, Poezije, 2 iztisa; Verne, Jules, Pet tednov v zrakoplovu, Potovanje okoli sveta v 80 dneh, Kapitan Hateras; Vesna III., 1894; Vodnik, Pesmi, 5 iztisov; Vošnjak, dr. Bogumil, Na razsvitu, Zapiski mladega popotnika; Vošnjak, dr. Josip, Spomini; Vrhovec, Avstralija in nje otoki, 2 iztisa; Vrtec, letniki: 1895, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1912: V. J., Germanstvo in njega vpliv na Slovanstvo; Wallace, Ben Hur; Weyprecht-Payer, Avstrijska ekspedicija 72-74; Wiseman, Fabijola; Zabavna knjižnica I.: Koča za vasjo, IV.: Frana Erjavca zbrani spisi; XV.: Doljan, Pogreb, XIX.: (Več kratkih povesti), XX.: Kveder Zofka, Amerikanci, 2 iztisa, XXI.: Kristan, Kato Vranković, 2 iztisa, XXII.: Detela, Pegam in Lambergar, 2 iztisa, XXIII.: Meško, Črna smrt, 2 iztisa, XXIV.: Milčinski, Zločinci; Zakrajski, Poezije, Zakrajšek, Oglenica; Zeyer, Jan Marija Plohar, 2 iztisa; Zoré, V tem znamenju boš zmagal; Župančič, Čez plan, Samogovori; Žnidaršič, Oko in vid.

2. Nemške knjige.

Anonymos, Dr. Fausts Kreuz-und Querfahrten, Leben des russischen Kaisers Nikolaus I., Laudon, der Soldatenvater, Goldener Märchenschatz; Buch der Jugend V.; Bechstein, Märchen, Neues Märchenbuch; Braeß, Tierbuch; Bibliothek der Unterhaltung und des Wissens IX.-1902, I.-1907; Bonnet, Ansiedler in den Felsengebirgen; Cooper, Lederstrumpfgeschichten, Christian, Onkel Toms Hütte; Defoe, Robinson Crusoe; Dickens,

Oliver Twist; Dieffenbach, Das Goldene Märchenbuch; Epheuranken. 1892; Gabriel, Goldener Hausschatz; Grave, Mein Lieblingsbuch; Gregorčič, Adriaklänge; Harte, In der Prärie verlassen; Hauf, Märchen; Hertwig, Neuer Märchenstrauß; Herzog, Siegfried, der Held; Hesko, Napoleon der Große; Hirschfeld, Die Mütter; Hoffmann, Liebet euere Feinde; Holubar, Wallenstein; Höcker, Der rote Freibeuter; Hönisch, Der Fallensteller; Jeřabek, Johann Žižka von Trocnov, Johann Hus; Kamberg, Gullivers Reisen und Abenteuer; Keil, Märchenbuch; Kern, Rot von Geburt, durch Bildung weiß; Kletke, Das Buch der Reisen; Knogler, Das Institutskind; Kohlmann, Richard Löwenherz und Leopold der Tugendhafte; Krek, Anton Aškerc, Studie mit Übersetzungsproben; Küster, Sommerkäferchen; Laddey, Feenhände; Leporin, Meine Neffen; Ludwig, Blumen am Wege; May Karl, Winnetou I., II., III. Von Bagdad nach Stambul; Marly, Buntes Allerlei; Meister, Die Schatzsucher im Eismeer; Moritz, Don Quixote; Mund, Freiherr v. Münchhausen, Reisen und Abenteuer; Otto, Abenteuer und Irrfahrten des Fritz Stomer, Die Buschjäger; Österreich in Wort und Bild; Parkasch, Polens Geschichte, Leben des großen Königs von Böhmen, Přemysl Ottokar II.; Petersen, Till Eulenspiegels lustige Streiche; Rotenstein, Neues aus der Märchenwelt; Sabel, Märchen und Sagen; Scott Walter, Der Talisman; Schmidt Christoph, Pauline, Genoveva; Schuhmacher, Ein fester Wille; Schwab, die Sagen Troias; Seydel, Der dankbare Indianer; Steinebach, Die Türken vor Wien, Meister Pilgram, Andreas Hofers Leben und Heldentod; Thiele, die Türken vor Wien; Thomas, Die denkwürdigsten Erfindungen im 19. Jh.; Tiergeschichten; Villinger, Das Blumenkränzchen; Wiener Almanach 1901, 2 iztisa; Wagner, Entdeckungsreisen in Haus und Hof; Wildermuth, Aus Schloß und Hütte, Perlen aus dem Sande; Wuitsch, Czerny Georg und Milosch Obrenovitsch; Zöhler, Österreichisches Künstlerbuch.

3. H r v a š k e k n j i g e.

Aziz, Na pragu novoga doba, Bez svrhe; Badalić, Izabrane pjesme; Ban, Knez Nikola Zrinjski; Budisavljević, S ličke grude; Car Emin, Iza plime, Zimsko sunce; Dežman dr. Ivan, Izabrani spisi; Drechsler, Stanko Vraz; Ferkić, Pripovjesti iz

povjesti Hrvatske; Filipović, Kraljević Marko u narodnim pjesmama; Ilešič, Hrvatska knjižnica I. zv., II. zv.; Kalac, Biskup dr. Juraj Dobrila; Lovrenčević, Niz novijih pripovjesti ruskih; Lihl, Kovačeva Barica; Leskovar, Propali dvori; Marušić, Lječnikovi zapisci; Mulabdić, Na obali Bosne; Novak, Nikola Baretić, pripovjest, Dva svijeta, Tito Dorčić, Posljedni Stipančići, Pavao Šegota; Nemčić, Izabrana dijela; Nazor, Veli Jože; Preradović, Izabrane pjesme; Prosvijeta, letnici: 1893, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901; Savrjemenik letnika: 1908, 1909; Šenoa, Sabrane pripovjesti I., III., IV., V., VII; Šimunović, Tudjinac, 2 iztisa; Tomić, Emin agina Ljuba; Melita; Za kralja — za dom; Turgenjev-Divković, Dim; Valjavec, Narodne pripovjesti v varaždinski okolici, 2 iztisa; Vodnik, Izbrane narodne pesmi hrvatsko srbske; Ujević, Dokonice; Vraz Stanko, Izabrane pjesme.

4. Ruske knjige.

A. S. Puškin, Evgenij Onjegin.

2. Stenske slike za nazorni pouk:

1. Pomlad. — 2. Oranje. — 3. Košnja. — 4. Trgatev. — 5. Gozd. — 6. Zima. — 7. Gozd po zimi. — 8. Božični sejem. — 9. Vrtnarstvo. — 10. Žetev. 11. Dvorišče na kmetih. — 12. Pred velikomestnim kolodvorom. — 13. Zidar pri delu. — 14. Pristanišče. — 15. Stanovanje.

3. Učila za zemljepis in zgodovino.

a) Zemljepis. Splošni del. Felkl: Zemljska in indukcijska obla; Haardt: Polute; Hummel: Nazorno navodilo za razumevanje zemljevidov; Weber: Gorski relief; Mang: Armilarna sfera, Telurij in lunarij, Kvadrantov daljnogled s solčno uro, 60 kratno povečanje; Schmidt: 3 stenske slike za matematični zemljepis; Transparentno zvezdnato nebo s pripravo za osvetljevanje; Tschofen-Hofrichter: 12 naravnih slik kot navodilo za čitanje (špecijalnih in generalnih) zemljevidov; Supan: Letne izoterme; Cicalek-Rothaug: Kolonijalni in svetovnoprometni zemljevid; Hölzel: Tipi plemen. (4 slike).

Evropa. Zemljevidi. Rothaug-Umlauf: Fiz. Evropa, Nemčija, Alpske, Sudetske, Kraške dežele (tudi polit.); Rutar-Orožen: Avstro-Ogrsko, Primorsko; Gaebler: Srednja in Južna

Evropa, Balkan; Kiepert: Britanija, Francija, Italija, Španija, Rusija, Skandinavija.

Slike. Avstro-Ogrsko. Lehmann: Labino peščno pogorje, Postojnska jama, Krušne gore, Pusta, Alpska vas, Krkonoši; Gerasch: Slapi Krke, Praga, Semmering, Gmunden, Tržaška luka, Karlov Tin, Stilfsovski prelaz, Erzberg, Vielička, Ustje, Dolomiti, Puljska bojna luka. Umlauft: 10 slik avstro-ogrskih narodov; grbi in deželne barve kronovin.

Zapadna in Srednja Evropa (brez Avstrije). Lehmann: Helgoland, Ren pri Bingenu, Turinški gozd, Hamburško pristanišče, Ces. Viljema prekop, Eibsee s Zugspitze, Grezetinska pokrajina, St. Gotardska železnica, Siebengebirge, Bernske Alpe, Bodensko jezero.

Južna Evropa. Wünsche: Gibraltar, Rožna žetev na Balkanu, Izbruh Etne; Lehmann: Napolj, Carigrad, Benetke, Krf.

Vzhodna in Severna Evropa. Wünsche: Ruska stepa, Lov na slanike ob norveški obali; Lehmann: Helsingfors, Krim, Volga, Črnozjom, Fundra

Zemljine (brez Evrope). Rothaug-Umlauft: Azija, Afrika, Severna, Južna Amerika; Haardt-Orožen: Palestina; Sydow: Avstralija in Polinezija.

Slike. Wünsche: Tsingtau, Kitajski zid, Kakao-nasadi, Mostišča na Admiralskih otokih, Drevesne kočje na Ces. Viljema zemlji, Avstralska pokrajina, Sejm v Togu, Viktorijno jezero, Sueški prekop, Kanadska Pacific-železnica, Magaljansova ožina; Lehmann: Benares, Niagara, Polarna pokrajina, Južno ameriški pagozd.

b) Zgodovina. Zemljevidi: Kiepert. Stari svet, Rimsko država, Stara Grška, Stara Italija, Galija in Germanija; Jöndl: Načrt Aten, Načrt Rima; Baldamus: Preseljevanje narodov, Frankovska država, 911-1125, 1125-1273, 1273-1519, 16. stol., 17., 18., 19. I. in II. Schwabe: Doba odkritja zemljin.

Slike: Dela klasične umetnosti: Mikene, Partenon, Akropola, Forum Romanum s kapitola, Pompeji (hiše), Pompeji (cesta z grobovi), Konstantinov slavolok, Panteon, Hagija Sofija, Notre Dame, Dom v Kölnu; Lehmann: Egipčanske stavbe, Egipčanski mrtvaški kult, Notranjščina rimske hiše, Srednjeveški viteški grad, — sobana, — turnir, Srednjeveško obleganje mesta, Notranjščina srednjev. mesta, Samostansko dvorišče,

Življenje v taboru 30letne vojne. Lohmayer: Naskok atenskih hoplitov, Bitka pri Lipskem 1813; Hoppe: Mapa s 30 slikami k grškemu in rimskemu bajeslovju, Benndorf: 5 slik prazgodovinskih predmetov; Cybulski: Bojna oprava in orožje grških vojakov, Grški vojak, Grška in rimska mornarica, Rimski vojaki (2 slike), Bojni stroji; Schneider-Metze: Stavbeni slogi (mala izdaja) Becker-Geiger: Atila, Rudolf Habsburški, Umeščevanje Koroških vojvod (Oton Veseli); Rusch: Friderik s praznim žepom; Seemann: Šola v Atenah, Ploščometalec, Rimski vodovod, Kolosej, Angeljski grad, Alhambra, Mošeja, Notranjščina mošeje, Dom in zvonik v Pizi, Sv. Petra cerkev, Eskorijal, Doževa palača. Odtis originala pragmatične sankcije na 4 listih. Mornarica: Tip Habsburg I. in II.

4. Učila za fiziko, kemijo in geometrijo.

a) *Fizika*. Različno orodje, kakor dleta, kleščice, pile, svedri za pluto — Kavčukovi zamaški in kavčukove cevi — Mohrove klupe — Različne čaše in steklenice za kuhanje — Stekljeni livniki — Različne ščeti — Mizica — Bunsenovo stojalo — Stojalo za epruvete — Držali za retorte — Stojalo za filtriranje — Precejalni papir — 4 nosila — 2 Barthelova gorilnika — 2 špiritova gorilnika — 2 mrežici z azbestom — 2 kosa flanele — Diamant — Različne ločbenine v steklenicah — 10 kg živega srebra — Pušica za 1 kg živega srebra.

2 merili, 1 m — Merilo, 20 m — Priprava za deljivost fuksina — Steklene kaplje — Bolonjske steklenice — Stiskalnica za živo srebro — Peščena ura — Stekljeni adhezijski plošči — Svinčnica — Grebljica — Bertramov paralelogram sil — Stojalo s 5 nihali — Metronom — Model ure na nihalo — Machovo padalo — Padna cev — Rosenbergova metalnica — Hartlova metalnica — Aparat za ravnotežje — Centrifugalni stroj, medeni obroči, dve krogli, sredobežni regulator, dvigalo uteži, steklena buča, steklena cev — Schmidtova vrtavka — Meden vzvod — Hidrostatična tehtnica — Rueprechtova tehtnica — Uteži — Rimski tehtnica — Tehtnica z mostkom — 2 silomera — 2 pritrjena škripca — 7 različnih škripčevij — Vijak z ostrim grebenom — Vijak s ploskim grebenom — Brezkončni vijak — Frickovo odbijalo.

Nivelska tehtnica — Weinholdov aparat za enakomerno razvajanje pritiska v tekočinah — Hidravlična stiskalnica — Aparat za vzgon — Hartlov aparat za pritisk na dno — Aparat za pritisk v notranjščini tekočine — Votel in masiven kovinski valj — Gostomer za redkejšje tekočine — Gostomer za gostejše tekočine — Alkoholomer — Spojene posode — Kapilarne cevi — Mlinsko kolo na korce — Mlinsko kolo na lopate — Segnerjevo vodno kolo — Priprava za dokaz ozmoze.

Gerykova razredčevalka, gumijeva plošča, kavčukova cev za razredčevanje, poveznik, živosrebrni dež, gostotno kazalo, steklena krogla za tehtanje zraka, stekleni valj z mehurjem, Devinski polukrogli — Potapljalnica — Torricellijeva cev — Feilitzov pristroj — Manometer — Barometer s hruško — Aneroid — Zračna puška — Sesalna natega — Zavita natega — Natega za strupe — Heronova buča — Sesalna črpalka — Vozna brizgalnica — Baroskop — Fletscherjev meh.

4 živosrebrni termometri — Termometer za maksimum in minimum — Kazalni termometer — Pripravljanje termometra — Krogla z obročem — Dvostroki trak — Vzvodni piro-meter — Priprava za raztezek tekočin — Kotel za določevanje vrelišča — Papinski bat — Papinski lonec — Parni stroj — Model parnega valja — Model plinskega motorja — Tyndal-lova priprava za specifično toploto — 2 palici za provod toplote — Davyjeva svetilnica — Pnevmatično vžigalo — 100 g Rosejske in 100 g Woodske zlitine — Lambrechtov polimeter — Daniellov higrometer.

Žična špirala — Chladniji zvočni liki — Dikord — 2 glasbeni vilici — Stekljena kroglica — Ploščena sirena — 8 prožnih palic — Vglasbene palice — Jezična piščal — 2 ustnični piščali — Govorno trobilo — Slušalo.

Podkvast magnet — 2 paličasta magneta — 2 magnetnici — Kompas — Inklinacijska igla — Inklinatorij in deklinatorij Cev z opilki — 10 železnih palčic.

Elektriško nihalo — Stekljena palica z drgalom — 2 ebonitni palici z drgalom — Amalgam — Kroglice iz bezgovega stržena — Dvojni kljuki — Elektroskop — 2 Braunova elektrometra — Izolator — Valjast konduktor — Stožkast konduktor — Aparat za dokaz, da se elektrika širi le na površju teles — 2 Lejdenski steklenici — Odponjač — Elektrofor —

Influenčni kolovrat, provodni verigi, stalo za električne aparate, elektriški zvonci, papirnat šop, elektriško kolesce, elektriška toča, elektriška pištola, stalo za Geisslerjevi cevi, 2 Geisslerjevi cevi, brilantna plošča, uničevalec dima.

Daniellov člen — Bunsenov člen — Leclanchéjev člen — Grenetov člen — Meidingerjev člen — 6 Siemens · Halskejevih členov — 2 Holtzov privijali — Provodne žice — Privijala — Amperova magnetnica — Galvanoskop — Komutator — Hofmannov razkrojni aparat — Kolbejev vodni volta · meter — Obločnica — Žarnice — Termoelektrični člen — Elektromagnet — Električni zvonec — Morsejev telegraf — Ritchiev motor — Indukcijski tuljavi — Indukcijski aparat — 2 Bellova telefona — Mikrofon — Dinamoelektrični stroj — Elektromotor — 14 Sternsteinovih slik.

Reflektor — Papirnat zaslon — Hartlova optična plošča. — Vzbočeno zrcalo — Izbočeno zrcalo — Kalejdoskop — Naumannov aparat za lom svetlobe — Weinholdovo optiško stojalo — Optična prizma — Akromatična prizma — Zaslon s špranjico — Votla prizma — Stereoskop — 20 stereoskopnih slik — Premokazni spektroskop — 10 barvnih plošč — Turmalinove klešče — 6 preparatov za turmalinove klešče — Temnica — Stroboskop.

b) *Kemija.* Škarje — 2 krtači za cevi — 3 različne pile — Klešče za živo srebro — Klešče za topilnike — 2 pinceti — Pinceta za kisline — Rožena, steklena in porcelanasta lopatica — Rožena in steklena žlica — 2 železni žlici — Mrežna žlica — 3 žličice za sežig — Možnar s tolkačem — Sito — Bakren kotel z obroči — Tehtnica — Bunsenovo stojalo — 2 stojali za cevi — 2 držali za retorte — 4 držala za epruvete — Stojalo za epruvete — 2 leseni mizici — Eolipila — Daniellov gorilnik za pokalni plin — 3 trikoti — 3 železne mrežice — 3 medene mrežice — plošče iz azbesta — 2 kovinski plošči — 6 komadov suberitnih podlog — Papir za filtriranje — 10 mešalnikov — 2 steklenici brizgalki — 40 različnih čaš, visokih, nizkih, z izlivnikom in brez izlivnika — 20 steklenic za kuhanje — 10 valjastih steklenic — Woulfove steklenice z 2 in s 3 grli — Steklenice z vratom pri dnu — Porcelanasta in steklena skodelica s tolkačem — Porcelanasti, prsteni in železni topilniki — Skodelice iz ploščevine — Skle-

dice za kristalizovanje — Porcelanaste in steklene skledice za izparivanje — Steklени hlapilniki — Lijaste cevi — Lijasta cev s pipo — Steklena pipe — Varnostne cevi — Steklena spojila — Absorbcijske cevi, ravne in zakrivljene — Steklena cev za sežig — Cevi iz lahko in iz težko topljivega stekla — 2 osuševalna stolpiča — Retorte brez grlica in z grlcem — Predložki brez grlica in z grlcem — 100 epruvet — 15 epruvet iz debelega stekla — 3 graduovani valji — Pnevmatična kadička — Okrogla kadička — 3 stekleni cilindri — 3 okrogle steklene plošče — Poveznik s stekleno ploščo — 2 Kippova aparata — 2 Drechslovi steklenici za čiščenje plinov — 2 gazometra — 2 plinjaka — Hofmannov hladilnik — Urna peresa — Platinova žica — Izkušalni papir — 30 različnih elementov — 50 različnih ločbenin v steklenicah.

c) *Geometrija*. 4 šestila — 4 enakokraki trikotniki — 4 pravokotni trikotniki — 2 kotomera — 20 geometrijskih teles — 1 m — 1 m² — 1 m³ — 1 dm³, razdeljen na 1000 cm³ — 1 steklen dm³.

5. Učila za prirodopis.

A. Zoologija. I. Vretenčarji.

1. *Sesavci*. Domača mačka (okostnica). — Krt (okostnica). — Noga domačega prašiča (okost.). — Noga vola (okost.). — Noga konja (okost.). — Lobanja pavijana, netopirja, volka, psa, lisice, medveda, jazbeca, kune, ježa, krta, veverice, hišne miši, zajca, vepra, vola, konja. — Rog in rogovje (prerez.). — Koža nosorogova. — Kos ribje kosti. — Rjavi vriskač. — Uhati netopir. — Divja mačka. — Jazbec. — Kuna zlatica. — Hermelin (poletno krzno). — Dehor*) — Hermelin (pozimsko krzno). — Rovka. — Jež. — Krt. — Veverica. — Polh. — Hrček. — Lisica. — Želodec prežvekovalca.

2. *Ptice*. Jezik žolne (v alkoholu). — Biologija ptičjega peresa. — Domači golob (okostnica). — Kukavica. — Vodeb. — Zelena žolna. — Hudournik — Skupina kolibrijev z gnezdom. — Krivokljun. — Kalin. — Lišček. — Skupina ščinkavcev. — Pinoža. — Vrabec. — Poljski škrjanec (2). — Čopasti škrjanec (2). — Domača lastavica. — Hišna lastavica. — Cipa. — Vrtna penica. — Stržek. — Slavec. — Taščica. —

*) Daroval varih.

Selec pogorelček. — Rjavi srakoper. — Veliki srakoper. — Navadna senica. — Dolgorepka. — Škorec. — Sraka. — Krokhar. — Črna vrana. — Postolka. — Drozeg. — Belka. — Jerbica. — Prepelica. — Tetrev. — Kozica. — Bela štoklja. — Divja gos — Divja raca. — Rudečenoga čajka (tonovščica.) — Zelenonoga liska.*) — Plešič.*) — Pegam.*) — Plezavček.*) — Kraljiček.*) — Šoja.*) — Kobilar (skupina).*) — Kanja.*) — Bobnarica.*) — Čuk.*) Sloka.*) — Rdečenogi kljunač.*) — Prodnik.*) — Potočni prodnik.*) — Kragulj (mlad).*) — Siva čaplja.*) — Rjava čaplja*) — Črna žolna.*) — Veliki detel.*) — Grivar.*) — Navadna sova.*) — Velika uharica.*) — Pegasta sova.*) — Sokol.*) — Zelenonoga liska (samica).*) — Tkalica.*) — Kos (samec in samica).*) — Vodomec.*) — Kalin (samica).*) — Pastiričica.*) — Rdeča čaplja.*) — Brglez.*) — *Accentor collaris*.*) — *Coracias garrula*.*)

3. *Plazivci*. Okostje želve. — Razvoj belouške. — Kos krokodilove kože. — Sivi martinček. — Zeleni kuščar. — Slepič. — Kameleon. — Gad. — Modras. — Belouška. — Gož. — Smokulja. — Udáv (mlad). — *Coluber flavescens*.

4. *Krkoni*. Razvoj zelene žabe. — Zelena rega. — Navadna krastača. — Močerad. — Veliki pupek.

5. *Ribe*. Razvoj postrvi. — Krap (anatom. preparat). — Ostriž (nagačen). — Trska (nagačena). — Krap (nagačen). — Ščuka (nagačena). — Morski som (nagačen). — Mramorasti morski škat (nagačen).

6. *Mehkužci*. Navadna sipa. — Navadna hobotnica. — Liganj. — Navadna kalužnica. — Gozdni lazar. — Oklopnik. — Potočna bisernica. — Luskava morska gnjat. — Ostriga.

7. *Členonožci*. — Razvoj rjavega hrošča. — Razvoj čebele. — Razvoj hišne muhe. — Razvoj volkca. — Razvoj kačjega pastirja. — Zbirka navadnih žuželk (štiri omarice). — Navadna striga. — *Scolopendra compl.* — Mali samotarec. — Jastog.

8. *Črvi*. — Prava pijavka.

Slike. — 88 Leutemannovih slik. — 13 Schmeilovih slik. 8 Pfurtschellerjevih slik.

*) Daroval varih. — Ptice so se dale nagatiti na stroške zavoda.

B. Rastlinstvo.

Modeli cvetov: pšenice, ogrščice, krompirja, mrtve koprive, graha, jablane, črešnje, visokega jegliča (2), leske, kamilice, bora (6.) — Kaleči fižol. — 12 Pfohlovih rastlinskih preparatov.

Slike. — 4 Ross-Morinove slike. — 3 Schmeilove slike. — 15 Linden-Masalinovih slik. — Jung-Koch-Quentel: 8 slik.

C. Rudništvo.

Grafit. — Rjavi premog. — Antracit. — Kalcit (Egremmit). Kalcit (Pribram). — Dvolomec. — Dolomit. — Olivin. — Serpentin. — Lojevec. — Nefrit. — Augit. — Barit. — Korund. — Beoksit. — Granat (Kristal). — Granat (Friedeburg). — Topaz. — Berilj. — Turmalin (2). — Ortoklaz. — Adular. — Labradorit. — Kalijeva sljuda. — Biotit. — Litijeva sljuda. — Kaolin. — Granit. — Bazalt. — Trahit. — Gnajz. — Sljudovec. — Filit. — Glinasti skrilavec. — Kasiterit. — Cinkova svetlica. — Me-teorsko železo. — Železni sijajnik. — Rusi svitoglav. — Limonit. — Jeklenec. — Svinec (samoroden). — Pirit. (2). — Svinčeni sijajnik. — Baker (samoroden) — Bakrov kršec. — Malahit. — Azurit. — Cinober. — Srebro (samorodno). — Zlato (samorodno). — Platina (samorodna). — Kremen (kristalovan). — Citrin. — Čadovec. — Navadni kremenjak. — Ametist. — Mlekovec. — Roževec. — Železnati kremen. — Drvenec. — Kresilnik. — Kalcedon. — Jaspis. — Ahat. — Rogovača. — Železov cvet. — Marijino steklo. — Ortoklaz (dvojček). — Žveplo (kristalovano). — Apatit (kristal). — Aragonit. — Sadra (dvojček). — Aktinolit.

Trdotna lestvica. — Jeklen možnar. — Zbirka dragih kamenov (imitacija). — Nestlerjev križ. — Puhalo. — Zbirka 52 lesenih kristalnih modelov.

Orodja in priprave.

Mikroskop tvrdke Reichert (št. 50857). — Ročno povečevalno steklo. — Orodje za zootomijo. — Razne potrebščine za mikroskopijo. — Škatlja z bodicami in kleščami (za žuželke). — 2 razpenjači za žuželke. — 4 steklenice za žuželke. — 2 steklena akvarija. — Steklen poveznik za mikroskop. — 2 mapi za mikroskopske preparate. — 2 omarici za žuželke. — 17

steklenic z reagensijami. — 10 steklenic za mikroskopijo na dveh stojalih. — Orodje za mikroskopijo.

Knjige. M. Selmons, Handbuch für Naturaliensammler, in II.-Bibliothek für Aquarien und Terrarienkunde (23 zvezkov).

Vse gospode knjižničarje in varihe ravnateljstvo toplo zahvaljuje za njihov trud in njihovo požrtvovalnost.

V. Podpore.

1. **Ustanove.** Te so izkazane v VII. poglavju (v statistiki učencev) pod točko 10.

2. Podporni zalog „Simon Gregorčič“ za uboge učence c. k. slovenske gimnazije v Gorici.

Koj ob ustanovitvi slovenske gimnazije je poskrbel tedanjí vodja prof. Ipavec vse predpriprave, da se ustanovi društvo, ki bo podpiralo dijake našega zavoda. V to je privolilo c. k. namestništvo v Trstu z odlokom od dne 30./9.-1913, Pr. 1753—13. Sklicani občni zbor dne 26. oktobra, 1913. je vzel na znanje pravila društva in izvolil odbor, kar je c. k. namestništvo potrdilo z odlokom z dne 22./11.-1913, št. 1753/1.-13. Za upravno leto 1914. so bili voljeni v odbor: Dr. Karol Pirjevec, predsednik; Dr. Anton Šapla, podpredsednik; člani odbora: Teodor Hribar, Rudolf Lavrenčič, Karol Prijatelj, Matko Rauter, Dr. Peter Šorli; namestnika: Dr. Vladimír Orel, Franc Devetak; preglednika računov: prof. Ivan Berbuč, šol. svetnik Anton Šantel.

Društvo je potrebno, čeravno imamo že slična društva v mestu, ki podpirajo slovenske dijake; to društvo ne bo nasprotovalo drugim in jih oviralo, ampak le spopolnjevalo njih delovanje. Predvsem bo podpiralo revne učence kmečkih staršev, ker se opaža, da ti od leta do leta bolj izostajajo.

Računi se sklepajo koncem solarnega leta, zato sedaj le na kratko omenimo, da je imelo društvo do srede junija 1914. 1198 K 17 v izdatkov (med temi je tudi denar, ki se je naložil v hranilnici kot nedotakljiv fond) in 1534 K 8 v dohodkov.

Društvo mora dobiti tudi tretino Gyulaievega fonda, ki je tvoril podporno glavnico na c. k. državni gimnaziji v Gorici. Kajti glasom pravil, ki jih je tozadevno sestavil učiteljski zbor l. 1877. (glej izvestje iz l. 1877.), ima učiteljski zbor pravico, ta pravila prenarediti in odposlati namestništvu v potrdilo. Lanski učiteljski zbor c. kr. državne gimnazije v Gorici je pri zadnji konferenci sicer predlagal razdelitev fonda, vendar pa tozadevna vloga od strani c. kr. namestništva doslej še ni rešena.

Društvo je izposodilo 625 šolskih knjig, darovalo 8 zimskih oblek in 10 parov črveljev.

Ustanovnik društva postane, kdor plača 20 K kot ustanovnik, društvenik 2 K letno, podpornik vsak, kdor društvu kaj daruje. Podpore se izkažejo samo v izvestjih.

Zaznamek ustanovnikov, društvenikov in podpornikov v tekoči upravni dobi (sklep 15. junija).

Posojilnice :

Centralna v Gorici	500.— K (ustan.)
Kmečka banka v Gorici	50.— „ (ustan.)
Kmečka hranilnica in posojilnica v Kozani - Vipolžah	5.— „
Ljudska posojilnica v Gorici	10.— „
Monte di Pietà v Gorici	50.— „ (ustan.)

Županstva :

Brestovica	5.— „
Kanal	20.— „ (ustan.)
Osek	10.— „
Renče	10.— „
Repentabor	20.— „ (ustan.)
Rihenberga	20.— „ (ustan.)
Sežana	20.— „ (ustan.)
Velike Žablje	10.— „

Razredi :

I. a.	14:07 v
I. b.	25:49 „ (ustan.)
I. c.	14:20 „
II. a.	14.— „
II. b.	8:90 „
II. c.	30:70 „ (ustan.)
III. a.	16:14 „

Razredi :

III. b.	20·40	v (ustan.)
IV.	20—	„ (ustan.)
gg. prof. Berbuč	5—	K
„ vladni svet. Dr. J. Bezjak	5—	„
„ prof. Cimermann	3—	„
„ „ Dr. Dolinšek	3—	„
„ „ Devetak	2—	„
„ Dr. Dorčić	5—	„
ga. Josipina Fon	5—	„
gg. Josip Fon, poslanec	10—	„
„ Dr. Fran Gabršček	2—	„
„ Dr. Anton Gregorčič, poslanec	100—	„ (ustan.)
„ prof. Ipavec	20—	„ (ustan.)
„ Dr. Irgolič	2—	„
„ prof. Ivančič	100—	„ (ustan.)
„ Franc Kenda, Novo mesto	2—	„
„ prof. Lavrenčič	2—	„
„ „ Mastnak	10—	„
„ Dr. Medvešek	2—	„
„ ces. svet. Mercina	5—	„
„ Murovec, dekan, Črniče	30—	„ (ustan.)
„ Dr. Orel	2—	„
„ Dr. Pavlin	4—	„
„ f. Pirjevec rač. ravnatelj	5—	„
„ Dr. K. Pirjevec	20—	„ (ustan.)
„ prof. Povšič	3—	„
„ „ Prijatelj	4·20	v
„ „ Rauter	3—	K
„ višji sodni svetnik Rutar	20—	„ (ustan.)
„ prof. Steblovnik	2—	„
„ „ Sovré	2—	„
„ šol. svet. Šantei	2—	„
„ Dr. Šapla	2—	„
„ Dr. P. Šorli	2—	„
„ prof. Tabaj	20—	„ (ustan.)
„ Dr. Tičar, zdravnik, Kranjska gora	10—	„
„ prof. Zupančič	10—	„

„Kuratorij slov. zasebne gimnazije	62.68	v
Kegljaški klub	7.30	„
Čisti dobiček dijaškega koncerta .	136.—	K
Popust pri učilih (kat. tiskarni in g. Gabršček)	10.—	„
Svota . .	1534.08	v

Gospod primarij Dr. Breclj in gosp. Dr. Dereani zdravita brezplačno od društva priporočene dijake, g. primarij Dr. Goestl je imel enega dijaka na hrani, g. Hribar, trgovec, je daroval štiri izgotovljene zimske obleke in črevljarška zadruga v Mirnu je dala pri nakupu črevljev popust, ravno tako gosp. Gabršček in kat. tiskarna pri nakupu šolskih knjig.

Odbor se iskreno zahvaljuje vsem dobrotnikom in podpornikom naše mladine in jih prosi, naj bi ji še nadalje ohranili svojo naklonjenost in nam privabili s svojo požrtvovalnostjo novih dobrotnikov.

VI. Kako se je pospeševal telesni razvoj šolske mladine.

Dasi sedanji prostori, v katerih se nahaja c. kr. slovenska gimnazija, nikakor ne odgovarjajo dotičnim zdravstvenim predpisom, se mora vendar poudarjati, da zdravstveno stanje učencev v preteklem šolskem letu ni bilo slabo. Umrli ni noben učenec, dalje časa bolnih je bilo 6 učencev.

1. Kolikor je sploh pri danih razmerah mogoče, se je skrbno gledalo na snago in čisti zrak v poedinih šolskih prostorih.

2. Telovadba, ki je obvezen predmet, se ni mogla gojiti tako, kakor je predpisano. Prvič do konca februarja ni bilo na razpolago telovadnice. Dokler je torej čas dopuščal, so učenci telovadili na gimnazijskem dvorišču, kar pa je bilo združeno z raznimi zaprekami. Od 1. marca naprej se je telovadba vršila v dvorani „Trgovskega doma“, ki je bila opremljena za telovadnico. Dne 16. aprila je zbolel učitelj telovadbe in bil bolan do konca šolskega leta. Ker ni bil na razpolago drug telovadni učitelj, se je morala telovadba ta čas opustiti.

3. Šolski zdravnik je skrbno pregledaval učence in njih zdravstveno stanje.

Iz njegovega poročila, ki se izda tudi posebe, je v kratkem posneti to-le.

V zmislu tozadevne določbe so bili od šolskega zdravnika preiskani učenci I. in III. in dotičnih vzporednih razredov, skupaj torej 5 razredov z 247 učenci.

Staršem je sicer na prosto dano, da izročajo otroke v preiskavo lastnemu (domačemu) zdravniku namesto šolskemu, kar pa se ni zgodilo niti v enem slučaju. Vsled tega je sledeči izkaz sestavljen na podlagi enega in istega načina preiskovanja, kar omogočuje, da se izkaz lahko primerja z drugimi izkazi tukajšnjih zavodov v svrhu nadzorovanja in znanstvenega preiskovanja.

Žalibog so manjkali šolskemu zdravniku med drugim tudi potrebni prostori.

Zelo občutljivo pa je bilo manjkanje tehtnice, merila za elesno dolgost in priprav za izsledovanje vidne moči. To-le pripravo si je bil izposodil šolski zdravnik sam.

Vsakah 15 dni se je v šoli po eno uro uradovalo, pri kateri priložnosti so se ponovno preiskovali „učenci v opazovanju“, in se je dajal na zahtevo tudi drugim učencem pouk.

Pri 13,7 % se je dognala različnost učencev v meri očesnih zvezdic.

Do okrevanja se je prepovedalo nemu učencu radi garij in dvema radi podušesnih bul hoditi v šolo.

O načrtu in uravnavi šole v zdravoznanstvenem oziru se je še posebe natančno sporočilo c. k. šolski upravi.

Naposled se šolski zdravnik toplo zahvaljuje za prijazno podpiranje od strani vodstva in učiteljskega zbora.

4. *Mladinskim igram* se je posvečala velika pozornost, samo da so jih ovirale razne zapreke. Oktobra meseca so se vršile le dvakrat, ker takrat orodje za nje še ni bilo nabavljeno. Meseca novembra in decembra se igre niso mogle vršiti, ker igrališče, za katero služi vojaško vežbališče, zaradi vojaških vaj ni bilo prosto. Meseca januarja in februarja zaradi mraza oziroma slabega vremena ni bilo mogoče igrati. A tudi pozneje je letos dež jako motil igre. Mnogokrat je predpoldne deževalo ravno isti dan, ko bi se popoldne bile morale vršiti mladinske igre, toda tla so bila premočena in blatna, in igre so morale izostati.

Sredi aprila je zbolel učitelj telovadbe, ki je vodil tudi mladinske igre, in ravnateljstvo je moralo skrbeti za drugega voditelja, ko se je čez 14 dni pokazalo, da učitelj telovadbe ne bo več mogel voditi iger. Zaradi tega so morale v preteklem šolskem letu tudi odpasti takozvane krajinske igre (Geländespiele), ki bi jih bil moral voditi učitelj telovadbe kot bivši aktivni častnik. Od meseca maja naprej je vodil mladinske igre prof. dr. E. Dolinšek

Mladinske igre so se izvrševale po predpisih učne snovi za telovadbo in o prirejanju mladinskih iger, in po učni knjigi „Maul, Unterricht des Turnens in den Knabenschulen“.

Igrale so se naslednje igre: tekmovalni tek, medved iz brloga, slepi Janez, igra s tepežkom, nogometna igra, bitje z žogo, žoga v košari, metanje s sulico in diskom.

Pregled o mladinskih igrah.

Mesec	Dan	Začetek	Povprečno število udeležencev
Oktober	11. 18.	1h - 4h	80
Marec	7. 14. 18. 21. 28.	2h - 4h	40
April	4. 25. 18.	2h - 4h	40
Maj	9. 16. 23.	3h - 6h	50
Junij	6. 13. 20. 27.	3h - 6h	60
Julij	1. 2. 3.	3h - 6h	70

Učenci zasebnih vzgojnih zavodov se ne udeležujejo mladinskih iger.

Dne 18. maja so bili učenci pouka prosti, ker je bil „dies maialis“. Ta dan se je porabil za razne *izlete*, ki so jih učenci naredili pod vodstvom učiteljstva v razne kraje. Eni so šli na Sv. Goro in potem v Kanal, drugi čez Kronberg v Ravnico čez Grgar in Sv. Goro nazaj v Gorico; tretji so se peljali z vlakom do Krmina in jo udarili peš čez Brda v Gorico; četrte je popeljal vlak v Volčjodrago, od koder so jo mahnili čez Renče po „Francoski cesti“ na Trstelj. Od tod so krenili v Dornberg, potem v Prvačino in naposled zopet z vlakom nazaj v mesto. Pri tej priliki so si učenci ogledali razne znamenitosti ter občudovali lepoto goriške okolice in Kraškega sveta.

VII. Statistika učencev.

	R A Z R E D									
	I.a.	I.b.	I.c.	II.a.	II.b.	II.c.	III.a.	III.b.	IV.	Skupaj
1. Število učencev.										
V začetku šolskega leta 1913./14.	55 ²	56 ²	54 ²	40	37 ¹	45 ²	42 ²	39 ²	31 ⁴	397 ¹⁸
Med letom jih je vstopilo	1	1	1	.	4
Vseh je torej bilo sprejetih	55 ²	56 ²	54 ²	40	37 ¹	44 ²	44 ²	40 ²	31 ⁴	401 ¹⁸
Izmed teh je bilo na novo sprejetih, in sicer v višje razrede	48 ²	52 ²	49 ²	38	35 ¹	41 ²	41 ²	36 ¹	31 ⁴	371 ¹⁸
ponavljajočih	7	4	5	2	2	3	3	4	.	30
Med šolskim letom jih je izstopilo	8	14	10	7	8	3	3	4	.	57
Število učencev h koncu šol. leta 1913./14.	47 ²	42 ²	44 ²	33	30	41 ²	41 ²	36 ³	31 ⁴	345 ¹⁷
2. Domovina.										
Primorsko	42 ²	38 ²	39 ¹	28	25	34 ²	40	30 ¹	28 ³	304 ¹¹
Kranjsko	4	3	3 ¹	5	3	6	1 ¹	5 ¹	1 ¹	31 ⁴
Štajersko	1	1	.	.	1	1	0 ¹	0 ¹	2	6 ²
Druge dežele	.	.	2	.	1	.	.	1	.	4
Skupaj	47 ²	42 ¹	44 ²	33	30	41 ²	41 ²	36 ³	31 ⁴	345 ¹⁷
3. Materinščina.										
Slovensčina	47 ²	42 ²	44 ²	33	30	41 ²	41 ²	36 ³	30 ³	344 ¹⁶
Hrvaščina	1 ¹	1 ¹
4. Vera.										
Rimsko-katoliška	47 ²	42 ²	44 ²	33	30	41 ²	41 ²	36 ³	31 ⁴	345 ¹⁷
5. Starost.										
10 let starih je bilo	.	2 ¹	2 ¹
11	11	13 ¹	10 ¹	4	3	41 ²
12	14	11	20 ¹	7	7	4 ¹	.	.	.	63 ²
13	19 ¹	11	11	11	10	15 ¹	8 ¹	8	2 ¹	98 ⁴
14	1	4	3	8	6	14	18 ¹	6 ¹	13 ¹	72 ³
15	2 ¹	1	.	2	3	7	11	16 ¹	6 ¹	48 ³
16	1	1	1	3	3	7 ¹	15 ¹
17	1	3 ¹	3	6 ¹
Skupaj	47 ²	42 ²	44 ²	33	30	41 ²	41 ²	36 ³	31 ⁴	345 ¹⁷
6. Po bivališču staršev.										
Pristojnih v mesto Gorica	8	11 ¹	21 ¹	12	14	14	62	13 ¹	5 ⁴	305 ³
„ drugam	39 ²	31 ¹	23 ¹	21	16	27 ²	35	23 ²	26	240 ⁸
Skupaj	47 ²	42 ²	44 ²	33	30	41 ²	41 ²	36 ³	31 ⁴	345 ¹⁷
7. Klasifikacija										
h koncu šol. leta 1913./14.
Da vstopijo v višji razred, je odlično sposobnih	7	2 ¹	6 ¹	4	2	6	6	6 ¹	4	43 ³

R A Z R E D

	I.a.	I.b.	I.c.	II.a.	II.b.	II.c.	III.a.	III.b.	IV.	Skupaj
spodobnih	15 ¹	21	26 ¹	16	17	19	22 ²	18 ²	20 ⁴	174 ⁴⁰
vobče sposobnih	10	2 ¹	5	6	8	4 ¹	6	9	4	43 ²
nesposobnih	14 ¹	13	7	7	6	10	5	3	1	66 ¹
Ponavljalne izpite sme jih delati	2	2 ¹	.	.	.	4 ¹
Dopolnilne izpite sme jih delati	1	4	2	.	2	9
Skupaj	47 ²	42 ²	44 ²	33	30	41 ²	41 ²	36 ³	31 ⁴	345 ¹⁷
8. Denarni doneski učencev.										
Šolnino jih je plačalo v I. polletju	18 ²	19 ²	16 ²	3	4 ¹	4	2 ¹	5	3	74 ⁸
v II. polletju	12 ¹	11 ¹	6	15	9	19	9	12	9	102 ²
Čisto oproščenih je bilo v I. polletju	37	33	37	36	33	39 ²	40 ¹	34 ³	28 ⁴	317 ¹⁰
v II. polletju	35 ¹	32 ¹	39 ²	18	23	22 ²	32 ²	25 ³	22 ⁴	248 ¹³
Šolnina je znašala I. polletju	600	630	540	90	150	120	90	150	90	2460
II. polletju	390	330	180	450	270	570	270	360	300	3120
Skupaj	990	960	720	540	420	690	360	510	390	5580
Sprejemnina je znašala Doneski za učila in knjižnico so znašali	218:40	222:60	222:60	8:40	8:40	8:40	4:20	8:40	8:40	709:80
Pristojbina za izpričevalske dvojnice	148:20	150:80	145:60	104:—	98:80	117:—	114:40	109:20	91:—	1079:—
Skupaj	366:60	373:40	368:20	112:40	107:20	125:40	118:60	117:60	99:40	1792:80
9. Pohajanje neobveznih predmetov.										
Časčina	8	7	15 ²	6 ²	6 ²	11 ²	53 ⁸
Petje	3	7 ¹	4	5	7	3	6 ¹	4	9 ²	46 ⁴
Pisanje	3	3	11 ²	4	3	5	2 ¹	4 ¹	1 ¹	36 ⁷
Pisnov. stenografija	21 ¹	21 ³
10. Ustanove.										
Gullich-Bolletova	1à300	300
iz finančnih kazenskih dohodkov	1 à 200	.	2 à 200	.	.	600
Josipa Jerama	100
Grofa Werdenberga	1 à 100	.	1 à 280	2 à 280	840
Skupaj	300	.	.	.	200	100	400	280	560	1840

VIII. Imenik učencev.

I.a razred.

Batista Rudolf, Gorica
 Bavcon Ferdinand, Gorica
 Bonač Anton, Kopriva
 Bras Jožef, Gradiška
 Češčut Ivan, Sovodnje
 Fait Rafael, Gorica
Fegic Ivan, Sturje*
 Flejss Franc, Kanal
 Gruden Franc, Trst
 Gulič Maks, Dobravlje
Jakin Jožef, Cerovo
 Kalin Viktor, Prosek
 Kancler Julij, Solkan
 Komac Vilibald, Bovec
 Koruza Franc, Gabrije
Kraševac Franc, Medana
 Križnič Bruno, Solkan
 Lenkič Franc, Breginj
 Leštan Emil, Miren
 Macarol Rudolf, Sežana
 Mahnič Filip, Kobdilj
 Makarovič Milan, Jelšane
 Modrijančič Franc, Breginj
Munih Valentin, Sv. Lucija
 Papst Franc, Krško

Pipan Ludovik, Vojščica
 Podgornik Anton, Gorica
 Polenčič Alojz, Snežeče
Premrl Franc, Vrhpolje
 Purger Nazarij, Gabrovica
 Rakušček Jožef, Dreznica
 Rekel Leopold, Scheifling
 Rušt Franc, Ajdovščina
 Sjmčič Teofil, Biljana
Simoniti Alojz, Biljana
 Spinčič Ivan, Pobri
 Stanič Viktorin, Sv. Križ
 Stok Viktor, Divača
 Šinigoj Alojz, Barkovlje
 Štanta Marij, Podgora
Štanta Pavel, Miren
 Štrukelj Ludovik, Modrejce
 Šuc Vencelj, Biljana
 Turko Albin, Sv. Anton pri Kopru
 Valič Vencelj, Sv. Križ
 Zimic Jožef, Gorica

— — —
 Lenardič Rozalija, Kojsko (hospitantka)
 Levpušček Danica, Lom (hospit.)

I.b razred.

Amf Mjlan, Sežana
 Antonič Jožef, Brestovica
 Bandelj Milan, Podgora
 Blažič Jožef, Vižovlje
 Brajnik Emil, Št. Andrež
 Ciber Franc, Kandija (Kranjsko)
 Dominco Franc, Vodnjan
 Kalin Marijan, Solkan
 Kamenšček Jožef, Lokovec
 Kante Danilo, Stegovci
 Kocjan Jožef, Sežana
 Košnik Franc, Primskovo (Kranjsko)
 Kralj Jožef, Pevma
 Križman Jožef, Celje (Štajersko)
 Križnič Jožef, Marijino Celje p. Kanalu
 Kutin Ciril, Gorica
 Lipovž Karel, Mjren
 Lozar Stanislav, Kamnje-Potoče
 Luznik Andrej, Solkan

Nilrand Ivan, Gorenjpolje
 Obersnel Ivan, Divača
 Oblokar Štefan, Solkan
 Pavlin Anton, Oslavje
 Piciga Franc, Chiabofa superjore p. Trstu
 Pregelj Viktor, Gorica
 Premrou Vladimir, Gorica
 Rebec Alojzij, Divača
 Respet Alojzij, Labinje
 Rijavec Jožef, Divača
 Samsa Stanislav, Ilirska Bistrica (Kranjsko)
 Saunig Kazimir, Dolenja Vrtojba
 Sosič Stanislav, Opčine
 Srebot Evgen, Divača
Štolfa Jožef, Sežana
 Tomšič Stanislav, Skopo
 Turk Karel, Sepulje p. Tomaju
 Valentinčič Alojzij, Gorica
 Vižin Marij, Solkan

*) Debelo tiskani učenci so odličnjaki.

Marinič Jožef, Marmorje
Martelanc Rudolf, Tolmin
Mermolja Venčeslav, Dolenja Vr-
tojba

Vodopivec Maks, Gorica

Bitežnik Zala, Bate (hospitantka)
Dominko Vilma, Gorica (hospit.)

I. c razred.

Beltram Vladislav, Gorica
Benedetič Franc, Gorica
Bertoncelj Gašpar, Gorica
Boltar Janez, Solkan
Bratuž Alojzij, Gorica
Bratuš Leopold, Gorica
Bregant Rudolf, Gorica
Cej Anton, Gorica
Čigoj Stefan, Mirnik
Čotič Miroslav, Peč pri Gorici
Čotar Karol, Škrbina
Čus Ludovik, Sedlo
Dietz Zorislav, Šturije
Furlanj Ladislav, Št. Andrež
Golja Jožef, Trst
Gravner Franc, Pevma
Hvalič Anton, Gorica
Kavčič Vincenc, Šturije
Krupan Janez, Miren
Laurenčič Oton, Kraljevice (Če-
sko)
Lenardič Srečko, Gorenjaves
Martinčič Albin, Gorica
Muznik Branko, Vrsno

Nanut Marij, Gorica
Nardin Ferdinand, Sarajevo
Pahor Stanko, Miren
Pauletič Peter, Št. Andrež
Pertout Stanko, Gorica
Pirjevec Franc, Sežana
Plesničar Angelj, Gorica
Simšič Romej, Gorica
Štofla Valentin, Sežana
Strausgitl Dušan, Bovec
Štrukelj Oskar, Solkan
Tomažič Anton, Gorica
Trojer Ivan, Renče
Truhlar Jožef, Divača
Turk Emil, Ljubljana
Uršič Peter, Miren
Ušaj Peter, Gorica
Vittori Karol, Gorica
Vogrič Ernest, Št. Ferjan
Vreón Alojzij, Skrilje
Žigon Jožef, Ivanjigrad
—
Trojer Marija, Gorica, (hospitantka)
Zadel Cvetka, Ljubljana (hospit.)

II. a razred.

Bačar Rafael, Divača
Bednařik Rado, Gorica
Cej Josip, Gorica
Floridan Anton, Zdravščina
Gerbec Stanko, Gorica
Golob Fran, Zalošče (Kranjsko)
Gulin Janez, Sovodnje
Jeranč Alojz, Gor. Branica
Kaluža Rudolf, Narjn (Kranjsko)
Klavžar Boris, Gorica
Kobi Srečko, Breg pri Borovnici
Kovač Engelbert, Trst
Krebej Srečko, Gorica
Lapanja Anton, Gorica
Lasič Ivan, Vrtojba
Lipovž Peter, Miren
Logar Vladimjř, Ajdovščina

Lovišček Peter, Kanal
Mlekuž Karol, Višnjevnik
Mozetič Ferdo, Miren
Pavletič Ivan, Gabrije
Pavlič Albert, Št. Peter pri Gorici
Pavljn Josip, Oslavje
Peric Rudolf, Bilje
Pintar Silvester, Pevma
Piščanec Anton, Rihemberk
Polensek Marijan, Vipava
Požar Stanko, Sovodnje
Rupnik Josip, Novi svet (Kranjsko)
Rustja Alojz, Skrilje
Stepančič Srečko, Vel. Dol
Šauli Fran, Kobarid
Uršič Adolf, Gorica

II. b razred.

Bitežnik Stanko, Trebuša
 Bratina Rodevas, Bovec
 Budal Peter, Štandrež
 Devetak Anton, Gorica
 Fertin Fran, Koroška Bela (Kranjsko)
 Flajs Oskar, Soča
 Furlani Leopold, Štandrež
 Goljevšček Alojz, Gorica
 Gril Alojz, Gorica
 Gunčar Henrik, Micheldorf (Koroško)
 Hadolin Jakob, Zakriž
 Kertel Stanko, Ajdovščina
 Klanjšček Vladimir, Števerjan
 Koglot Jože, Vrtojba
 Košnik Ivan, Gorica

Kožuh Fran, Ribnica (Kranjsko)
 Krajinik Hilarij, St. Peter p. Gorici
 Krulec Alojz, Doberdob
 Medveš Anton, Livek
 Milost Andrej, Gorica
 Mozetič Milan, Sežana
 Ogrin Rudolf, Divača
 Petrič Fran, Kranjska gora (Kranjsko)
 Podmenik Marijan, Opatija
Repensek Jakob, Celje (Štajersko)
 Rijavec Adolf, Trnovo
 Stepančič Hinko, Buzet
 Švara Danilo, Ricmanje
 Vetrici Fran, Gradiška
Zavrtanik Peter, Solkan

II. c razred.

Ambrožič Valentin, Jesenice
 Balanč Stanislav, Postojna
 Buda Anton, Komen
 Čuk Srečko, Labinj
Franko Dušan, Solkan
 Gerl Josip, Pazin
 Gerželj Ivan, Sv. Jedert
 Godnič Justin, Komen
 Gorup Milko, Rakek
 Hmeljak Maks, Dolenja Branica
Juvančič Ivan, Bovec
 Kalin Danilo, Solkan
 Kenda Ivan, Novake
 Kodolja Franc, Gorica
 Krapež Franc, Gorica
 Lasič Henrik, Tolmin
 Ličer Ivan, Solkan
 Medved Josip, Drežnica
Milič Angel, Repnič
 Miljavec Štefan, Grgar
 Močnik Josip, Cerkno
 Močnik Valentin, Cerkno

Pelicon Leopold, Gabrije
 Petejan Franc, Peč
 Peternel Mirko, Bled
 Piriš Peter, Št. Viškagora
 Renko Venceslav, Gorica
 Rogelja Franc, Temnica
 Rožet Anton, Pevma
 Sartori Otmar, Uhanje
 Stepančič Alojz, Temnica
 Stibilj Vinko, Ustje
Šuc Stanislav, Britof
 Šuligoj Slavko, Doljni Zemon
 Tonkli Anton, Breginj
Trampuž Albin, Temnica
Tusulin Ratislav, Kobarid
 Vodopivec Jožef, Gorica
 Vuga Josip, Solkan
 Zega Emil, Kanal
 Žnideršič Mirko, Renče
 Urbančič Ljudmila, Tatre, (hospit.)
 Urbančič Marija, Tatre (hospit.)

III. a razred.

Berec Alojz, Dornberg
 Birsa Edvard, Gorica
 Bovcon Franc, Osek
 Cigoj Franc, Volče
 Cotic Jožef, Vrh sv. Mihaela
Čebihin Ludovik, Herpelje
Čok Franc, Lokev
 Čuk Avgust, Solkan
 Golja Ivan, Smast

Gorup Anton, Tomaj
 Grahli Ljubomir, Kopriva
 Hvalič Josip, Vogersko
 Jejčič Janko, Koper
 Jereb Milan, Osp
Jug Oskar, Col
 Kavčič Jožef, Lipa
 Kavs Vladimir, Skrilje
 Klemenčič Milovan, Bovec

Kobal Andrej, Cerkno
 Kočevar Anton, Zapotok
 Komjanc Alojz, Pevma
 Kos Viktor, Podleskovca
 Kovačič Andrej, Sv. Lucija
 Kovačič Avgust, Avče
 Kravos Avgust, Skrilje
 Maraž Valentin, Pevma
 Mozetič Martin, Vinišče
 Nanut Ludovik, Sovodnje
 Ostan Dominician, Bovec
 Pelicon Serafin, Sovodnje

Povšič Radivoj, Trst
Rojie Ivan, Zalošče
 Tavčar Franc, Gorica
 Ukmar Leopold, Branica
 Ukovič Milan, Mali Lošinj
 Urh Maks, Boljunec
 Valenčič Rudolf, Trebče
 Valič Viktor, Skrilje
 Žbogar Mihael, Avče

Rozman Albina, Sp. Šiška (hospit.)
 Sket Ivanka, Celje (hospitantka)

III. b razred.

Bajec Metod, Gorica
 Batista Ladislav, Krmin
 Bizjak Jožef, Sv. Peter p. Gorici
 Boltar Janko, Brezje
 Bucik Franc, Vrh
 Furlan Ignac, Koper
 Golob Jakob, Olševsek
 Jericijo Franc, Sv. Martin
 Jug Klement, Solkan
Kodrič Franc, Brje
 Kosmač Ciril, Cerkno
 Kremžar Maks, Sp. Šiška
 Langof Anton, Ljubljana
 Lenardič Peter, Kojsko-Njivica
 Lukan Anton, Kobarid
 Martelanc Franc, Tolmin
Marušič Franc, Solkan
 Mlekuž Stanislav, Bovec
Mučič Anton, Sv. Peter pri Gorici
 Nardin Jožef, Gorica
 Orel Leopold, Šepulje
 Pavlin Ludvik, Ravnica

Perko Rafael, Gorica
Pirjavec Vinko, Bolcan
 Podgornik Franc, Malovše
 Poljak Štefan, Podgorje
 Poljšak Jožef, Grosuplje
 Ravnik Anton, Kanal
 de Reya Oskar, Kozana
 Sancin Marij, Škedenj
 Siškovič Dušan, Černikal
 Tavčar Anton, Tolmin
Tomažič Gabrijel, Roč
Truhlar Franc, Divača
 Vitori Srečko, Vrh
 Vončina Valentin, Sv. Vincenc

Črne Pavla, Hradecky-vas (hospitantka)
 Mastnak Ana, Slivnica pri Celju (hospitantka)
 Merljak Marija Danica, Renče, (hospitantka)

IV. razred.

Bandelj Franc, Pliskovica
 Berlot Avgust, Tolmin
 Bleiweis, vitez Trsteniški Sergej, Gradec
 Cotic Franc, Dornberg
 Delak Franc, Trst
 Doljak Anton, Solkan
Franko Igor, Solkan
 Gabrijelčič Miroslav, Avče
 Gabršček Ciril, Gorica
 Gnezda Janko, Unec
 Gradnik Vladimir, Medana
 Krebelj Peter, Gorica

Lasič Bogumil, Tolmin
 Lenardič Rudolf, Kojsko
 Luxa Vladimir, Prosek
 Mavrič Jožef, Črniče
 Mlekuž Franc, Čepovan
Moškon Stanislav, Celje
Rejec Albert, Tolmin
 Sedlaček Bogomil, Breginj
 Slokar Albert, Trst
 Stanič Ivan, Kanal
 Škarabot Stanko, Gradiška
 Tauš Gabrijel, Cerkno
 Tomišič Živko, Zminj

Vencelj Andrej, Strmec
Verdikon Alojzij, Solkan
Vodopivec Franc, Gorica
Vrtovec Josip, Velike Žablje
Žigon Andrej, Orehovlje
Žigon Jožef, Trst

Afrič Linda, Cres, hospitantka
Besednjak Ana, Gorica, (hospit.)
Stepančič Ana, Trnovo, (hospit.)
Stepančič Hinka, Buzet, (hospit.)

IX. Važnejši razpisi višjih oblastev.

1. Z razpisom c. kr. ministrstva za bogočastje in uk z dne 12. avgusta 1913. l., št. 37277, se naznanja, da je Njega Veličanstvo presvetli cesar z Najvišjo odločbo z dne 3. avgusta 1913. l. najmilostneje dovolil, da se smejo z začetkom šolskega leta 1913.14. slovenske paralelke na c. kr. državni višji gimnaziji odločiti od svojega materinega zavoda ter polagoma izpopolniti v samostojno c. kr. državno gimnazijo s slovenskim učnim jezikom.

2. Z razpisom z dne 17. sept. 1913. l., G. S. 926|15-12 dovoljuje c. kr. deželni šolski svet, da se sme šolsko leto 1913.14. zaradi posebnih razmer začeti šele s 1. oktobrom 1913.

3. Z razpisom z dne 15. marca 1913. l., št. 52335 ex 1912, objavljenim od c. kr. deželnega šol. sveta z dne 22. novembra 1913. l., G. S. 28|6, dovoljuje c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk, da smejo pri takozvanih krajinskih igrah (Geländespiele) sodelovati aktivni častniki.

4. Z razpisom z dne 18. oktobra 1913. l., št. 45230, odobruje c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk, da se smejo v šolskem letu 1913.14. na zavodu urediti naslednji tečaji za neobvezne predmete: en tečaj za laščino s 3 tedenskimi urami, en tečaj za slovensko stenografijo z 2 ted. urama, dva tečaja (I. in II.) za prostoročno risanje, vsak z 2 ted. urama in dva tečaja (I. in II.) za petje, vsak z 2 ted. urama. — Tečaj za laščino se je moral zaradi prevelike množine udeležencev deliti v 2 vzporedna tečaja, vsakega s 3 ted. urami, kar je c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk naknadno dovolilo z razpisom z dne 21. novembra 1913. l., št. 48205

5. Z razpisom z dne 29. oktobra 1913. l., št. 37004, opozarja c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk ravnateljstva na

dotični razglas v uradnem listu istega ministrstva (str. 619.), ki ukazuje, kako morajo stranke kolkovati svoje prošnje in druge listine, ki jih hočejo vlagati pri ravnateljstvih.

6. Z razpisom z dne 9. decembra 1913. l., št. 56172, je c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk, za šolsko leto 1913.-14. podaljšalo božične počitnice do vštete dne 4. januarja 1914.

7. Z razpisom z dne 10. maja 1914. l., št. 21760, zaukazuje gospod minister za bogočastje in uk, da se imajo letna izpričevala učencev po obvezni sv. sklepni maši razdeliti že v soboto dne 4. julija 1914. l.

X. Kronika šolskega leta 1913.-14.

Zaradi razdelitve stare gimnazije z nemškimi učnim jezikom in slovenskimi ter laškimi paralelkami na tri samostojne zavode in zaradi preselitve nemškega zavoda v poslopje Via Ponte nuovo 1, ki se je mogla dokončati šele z zadnjim dnevom meseca septembra, se je po razpisu c. kr. dež. šol. sveta z dne 17. septembra 1913. l., G. S. 926/15-12, šolsko leto 1913.-14. šele začelo s 1. oktobrom namesto s 16. septembrom.

Stari učenci iz slov. paralelk so se sprejemali 1. oktobra. Vpisovanje v I. razred na novo vstopajočih učencev in sprejemni izpiti zanje so se bili že prej izvršili, in sicer deloma 16. in 17. septembra. Ponavljalni in dodatni izpiti tistih učencev, ki so bili prej v slovenskih paralelkah, so se vršili dne 2. oktobra.

Dne 3. oktobra se je šolsko leto svečano otvorilo s sveto mašo z „Veni sancte“.

Dne 4. oktobra je bila povodom godu Njega Veličanstva našega presvetlega cesarja ob 10. uri v sv. Ignacijevi cerkvi cesarska maša.

Pravilni pouk se je začel dne 6. oktobra, ker je dne 5. oktobra bila nedelja.

Zaradi velike množice na novo sprejetih učencev (vseh skupaj $401 + 18 = 419$) je bilo treba odpreti 9 razredov, in sicer 4 glavne in 5 vzporednih razredov. Bili so ti-le: I. a., I. b., I. c., II. a., II. b., II. c., III. a., III. b. in IV. razred.

Slovenski kakor laški zavod sta ostala v starem gimnazijskem poslojju Via Scuole 12, o katerem se je že mnogokrat poročalo, da ne odgovarja v nobenem oziru didaktičnim potrebščinam in zdravstvenim predpisom. Slovenskemu zavodu se je po razpisu c. kr. dež. šol. sveta z dne 15. septembra 1913. l., G. S. 926/15-12, dodelila desna polovica poslojja, in sicer pritličje z dvoriščem in I. nadstropje.

Risalnice in telovadnice ni v tem poslojju; učenci so torej risali kakor že prej v risalnici Šolskega doma, telovadili pa v dvorani „Trgovskega doma“ Via Petrarca 1, katero je najel po dovoljenju c. kr. ministrstva za bogočastje in uk c. kr. dež. šol. svet in je opremila trgovsko-obrtna zadruga.

Število učnih oseb je bilo 16, in sicer 1 interimističen voditelj, 7 profesorjev, 1 pravi, 1 začasni gimnazijski učitelj, 1 telovadni učitelj, in 5 namestnih gimnazijskih učiteljev. Izmed profesorjev je eden kot c. kr. okr. šolski nadzornik do leta 1918. na dopustu.

Dne 24. oktobra 1913. se je vršila patriotična slavnost v spomin na stoletnico zmage pri Lipskem.

Dne 19. novembra 1913. je bila sv. maša za rajnko cesarico Elizabeto, šolski pouk je ta dan odpadel.

Dne 25. novembra je ves zavod spremljal umrlega šolskega svetnika in realčnega ravnatelja v p. Egidija Schreiberja k zadnjemu počitku.

Dne 2. decembra 1913. po razpisu c. kr. namestništva z dne 26. novembra 1913. l., VII. 1692, v spomin 65. vladnega jubileja Njega Veličanstva našega presvetlega cesarja ni bilo šole.

Božične počitnice so po ukazu c. kr. naučnega ministrstva z dne 9. decembra 1913. l., št. 56172, trajale od dne 24. decembra do vštetege dne 4. januarja 1914. l. Pouk se je v novem letu zopet začel dne 5. januarja.

V soboto dne 15. februarja se je sklenilo 1. polletje z razdeljevanjem semestralnih izkazov.

Pouk v 2. polletju se je začel v sredo dne 18. februarja.

Velikonočne počitnice so trajale od srede dne 8. aprila do vštetege dne 14. aprila.

Dne 9. maja se je vršila skromna patriotična slavnost v spomin na morsko bitko pri Helgolandu, kjer se je dne 9. maja 1863. l. prvič odlikoval poveljnik Tegetthoff.

Dne 18. maja se je vršil majniški izlet. (Gl. str. 42.)

Od petka dne 5. junija do srede dne 10. junija je zavod nadzoroval c. kr. deželni šolski nadzornik Fran Matejčić.

Premestni izpiti so trajali od dne 20.—26. junija, razredovalne konference dne 26. in 27. junija.

V torek dne 30. junija se je vršila uradna **žalovalna konferenca** učiteljskega zbora, v kateri je ta-le izrazil svojo veliko ogorčenost, svoj stud in svojo globoko žalost o strašnem zločinu, ki je uničil predrago življenje *Njega Visokosti presvetlega nadvojvode in prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove preblage soproge presvetle vojvodinje Hohenberške*. Ob enem se je pooblastil voditelj vladni svetnik dr. Bezjak, da se je pridružil deputaciji, ki je šla k namestniškemu svetniku Fr. Rebeku kot političnemu načelniku izražat najgloblje sožalje vsega srednješolskega učiteljstva o strašni nesreči in neizmerni izgubi, ki je zadela *Njega Veličanstvo našega presvetlega cesarja, Najvišjo cesarsko hišo in avstrijsko domovino*. Naposled se je sklenilo, čakati daljnjih odredb visoke šolske uprave oziroma prisostvovati v petek dne 3. julija s celim zavodom sv. maši z aduščniki ter skleniti mrtvaško slovesnost z udanostno izjavo učiteljskega zbora in šolske mladine do *Njega Veličanstva našega presvetlega cesarja*.

Učenci so prejeli trikrat v šolskem letu sv. zakramenta izpovedi in obhajila. Nekateri učenci so letoš bili tudi pri sv. birmi. Vsako nedeljo so prisostvovali ekshorti in sv. maši, vsak praznik sv. maši.

Šolsko leto je bilo sklenjeno dne 4. julija s sv. mašo in razdelitvijo letn h izpričeval.

XI. Naznanilo o začetku šolskega leta 1914/15.

A) Sprejemanje novih učencev v prvi razred :

I. V 1. razred so se novi učenci v poletnem roku vpisovali dne 2. julija. V jesenskem roku se bodo vpisovali dne 16. septembra, in sicer od 9. do 12. ure v ravnateljevi pisarni.

Učence morajo spremljati starši ali njih odgovorni namestniki; s seboj naj prinašajo :

1. Krstni (ali rojstni) list, s katerim učenec dokaže, da je že končal deseto leto, ali ga konča v tekočem l. 1814;

2. obiskovalno izpričevalo (šolsko naznanilo) kot dokaz svoje ljudskošolske izobrazbe.

Opomba: 1) Na prepozne izjave se ravnateljstvo ne bo oziralo. — 2) Starši, ki nameravajo svoje sinove vpisati in dati izprašati šele v jesenskem roku, so prošeni, da to naznanijo ravnateljstvu ali pismeno ali ustno vsaj do dne 15. julija.

II. Sprejemni izpiti v poletnem roku so se vršili v četrtek dne 2. in petek dne 3. julija, v jesenskem roku se bodo vršili dne 17. septembra, dopoldne pismeno od 9. ure naprej, popoldne ustno od 3. ure naprej

Opomba: 1.) Učenci morajo priti točno ob napovedanih urah. — 2.) Uspeh izpita se še pove stega dne. — 3.) Učenci, ki se ne sprejmejo, ne smejo sprejemnega izpita več ponavljati, ni na istem ni na katerem drugem zavodu. — 4) Učenci, sprejeti dne 3. julija, naj se zglase šele dne 19. septembra prislovesni otvoritveni maši.

III. Pri sprejemnem izpitu za prvi razred se zahteva: 1.) iz veroznanstva toliko znanja, kolikor si ga more učenec pridobiti v prvih štirih tečajih ljudske šole; 2.) v učnem jeziku (slovenskem): spretnost v čitanju in pisanju, znanje početnih naukov iz oblikoslovja, spretnost v analizi prosto razširjenih stavkov, praktično znanje pravopisnih pravil; 3.) v računstvu: izvežbanost v štirih osnovnih računskih načinih s celimi števili.

IV. Pristojbine: Vsak na novo sprejeti učenec plača pri razredniku prvega šolskega dne, t. j. 21. septembra, sprejemnino 4 K 20 h, učnino in knjižničnino 2 K 60 h in igralnino 1 K, skupaj 7 K 80 v.

B. Sprejemanje novih učencev, ki žele vstopiti v II. — V. razred, se bode vršilo dne 17. septembra od 11. — 12. ure dopoldne.

Prinesti morajo s seboj krstni (rojstni) list, zadnji dve izpričevali, morebitne odloke o oproščenju šolnine in o podelitvi ustanov ter obenem plačati pristojbine 7 K 80 v.

C. Dosedanji učenci tega zavoda naj se zglase dne 18. septembra dopoldne z izpričevalom leta 1913/14; plačati jim je 3 K 60 h.

Č. Dodatni, ponavljalni in morebitni sprejemni izpiti (za II. — V. razred) se bodo vršili dne 16., 17. in 18. septembra.

D. Šolnina znaša 30 K za eno polletje; učenci prvega razreda jo morajo plačati v prvem polletju v prvih treh mesecih, to je najpozneje do dne 15. decembra, ostali učenci v prvih šestih tednih, to je najpozneje do dne 1. novembra, v drugem polletju pa vsi učenci v prvih šestih tednih, to je do dne 1. aprila. Javnimi učenci lahko prosijo za oproščenje šolnine, pa le pod pogojem, da so 1.) v zadnjem izpričevalu (semestralnem izkazu) iz vedenja dobili red prav lepo ali vsaj lepo; 2.) uspešno dovršili zadnje polletje, in sicer: če gre za 1. polletje, da so prejeli iz vseh obveznih predmetov vsaj red z ad ostno, v 2. polletju pa da so bili spoznani za sposobne, vstopiti v višji razred, če tudi samo v obče; 3) da so resni in nimajo nikake podpore.

Učencem, ki hočejo prositi oproščanja šolnine, je vložiti dotično prošnjo pri gimnazijskem ravnateljstvu v prvih dneh vsakega polletja. Prošnji, ki mora biti naslovljena na c. kr. deželni šolski svet, morajo priložiti a) šolsko izpričevalo (semestralni izkaz) zadnjega polletja, b) zakonito izdelano ubožno izpričevalo (premoženjski izkaz), ki pa ne sme biti starejše nego eno leto. Zapoznеле prošnje se ne bodo sprejemale.

Učencem prvega razreda, kojih starši niso premožni, se plačanje šolnine za prvo polletje lahko pogojno odgodi do sklepa prvega polletja.

Kdor hoče doseči to odgoditev, mora prav tako z ubožnim izpričevalom (premoženjskim izkazom) opremljeno prošnjo v prvih osmih dneh po začetku šolskega leta vložiti pri ravnateljstvu. Ako učenec pri c. kr. deželnem šolskem svetu doseže odgoditev plačevanja, pa prvega polletja ne dovrši uspešno, mora naknadno za 1. polletje takoj in potem tudi za 2. plačati po 30 K, skupaj 60 K šolnine.

Učenci, ki pravočasno ne plačajo šolnine, se morajo iz katalogov izbrisati, ne smejo več priti v šolo in se ne sprejmejo več v istem polletju.

Kazalo za šolska poročila.

	Str.
I. Učiteljski zbor	10
II. Učna uprava	13
III. Učne knjige	15
IV. Zbirke učil	17
V. Podpore	34
VI. Kako se je pospeševal telesni razvoj	37
VII. Statistika učencev	40
VIII. Imenik učencev	44
IX. Važnejši razpisi višjih oblastev	48
X. Kronika	49
XI. Naznanilo o začetku šolskega leta 1914/15.	51

